



MILJØGODKENDELSE



**Husdyrbruget Bakgård
beliggende Lillevordevej 11
9280 Storvorde**



Dato for godkendelsen:	9. november 2015
Husdyrbruget:	Bakgård
CHR-nr.	19030
CVR-nr:	26660033
Matr. nr., ejerlav	6a m. fl. Gudum By, Gudum
Husdyrbrugets adresse:	Lillevordevej 11, 9280 Storvorde
Ejer af husdyrbruget:	Kim F. Adamsen
Ansøger:	Kim F. Adamsen
Tilsynsmyndighed:	Aalborg Kommune Miljø- og Energiforvaltningen LandMiljø Stigsborg Brygge 5 9400 Nørresundby
Sagsbehandler på godkendelsen	Helle Paludan Pedersen /Hamidreza Bagheri-Manafi Aalborg Kommune Miljø- og Energiforvaltningen LandMiljø Stigsborg Brygge 5 9400 Nørresundby
Sagsnummer:	2014-22705

Læsevejledning

Denne miljøgodkendelse indeholder dels en beskrivelse af den ansøgte produktion, vurdering af det ansøgte, samt en række stillede vilkår for godkendelsen. Indledningsvist meddeles miljøgodkendelsen med angivelse af klagevejledning. Herefter følger vilkår med beskrivelse og vurdering tilknyttet opdelt efter emne. Vilkår for egenkontrol er samlet i et afsnit sidst i godkendelsen. Herefter følger en række bilag, jf. bilagslisten, herunder en samlet oversigt over vilkår.

Ved anvendelsen af begrebet husdyrbrug forstås en bedrift, hvorpå der er et dyrehold af mere end 3 dyreenheder, dyreholdet med tilhørende stalde og lignende, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, øvrige faste konstruktioner samt tilhørende arealer. Ved arealer forstås ejede og forpagtede markarealer samt natur- og skovområder til ejendommen.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Meddelelse om miljøgodkendelse	7
1.1	Godkendelse	7
1.2	Offentlighed.....	7
1.3	Gyldighed og retsbeskyttelse.....	8
1.4	Revurdering af miljøgodkendelsen	9
1.5	Offentliggørelse	9
1.6	Klagevejledning	9
2	Resumé og samlet vurdering	11
3	Generelle forhold	13
3.1	Vilkår til generelle forhold	13
3.2	Beskrivelse af husdyrbruget	13
3.3	Meddelelsespligt – Anlæg, arealer, ejerforhold.....	13
4	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	15
4.1	Vilkår til placering i landskabet mv.....	15
4.2	Beskrivelse af placering i landskabet.....	15
4.3	Planmæssige forhold og afstandskrav til anlægget.....	15
4.4	Fredninger, fortidsminder, bygge- og beskyttelseslinjer mm	16
4.5	Vurdering af husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	16
5	Husdyrhold, staldanlæg og drift	17
5.1	Husdyrhold	17
5.1.1	Vilkår til slagtesvineproduktionen	17
5.1.2	Beskrivelse af slagtesvineproduktionen.....	18
5.1.3	Vurdering af slagtesvineproduktionen	18
5.2	Anlægget.....	18
5.2.1	Vilkår til staldinventar og drift	18
5.2.2	Beskrivelse af staldinventar og drift.....	18
5.2.3	Vurdering af staldinventar og drift.....	19
5.3	Ventilation.....	19
5.3.1	Vilkår til ventilation	19
5.3.2	Beskrivelse af ventilation.....	19
5.3.3	Vurdering af ventilation	19
5.4	Rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug	20
5.4.1	Vilkår til rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug	20
5.4.2	Beskrivelse af rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug.....	20
5.4.3	Vandbesparende foranstaltninger	21
5.4.4	Vurdering af rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug	21
5.5	Energiforbrug.....	21

5.5.1	Vilkår til energi	21
5.5.2	Beskrivelse af energiforbrug.....	21
5.5.3	Energibesparende foranstaltninger	21
5.5.4	Vurdering af energiforbrug	22
5.6	<i>Restvand, herunder regnvand</i>	22
5.6.1	Vilkår for afløbsforhold for restvand, herunder regnvand.....	22
5.6.2	Beskrivelse af afløbsforhold for restvand, herunder regnvand.....	22
5.6.3	Vurdering af afløbsforhold for restvand, herunder regnvand.....	22
5.7	<i>Affaldshåndtering</i>	23
	Vilkår til bortskaffelse af affald.....	23
5.7.1	Beskrivelse af affaldshåndtering.....	23
5.7.2	Vurdering af affaldshåndtering	24
5.8	<i>Opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer</i>	24
5.8.1	Vilkår til opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer	24
5.8.2	Beskrivelse af opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer..	24
5.8.3	Vurdering af opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer	24
5.9	<i>Uheld og risici</i>	24
5.9.1	Vilkår for uheld og risici	25
5.9.2	Redegørelse for mulige uheld	25
5.9.3	Vurdering af uheld og risici.....	25
6	Gødningsproduktion og –håndtering	25
6.1	<i>Gødningstyper og mængde</i>	25
6.1.1	Vilkår til modtagelse af husdyrgødning.....	26
6.1.2	Beskrivelse af modtagelse af husdyrgødning	26
6.1.3	Vurdering af modtagelse af husdyrgødning.....	26
6.2	<i>Flydende husdyrgødning</i>	26
6.2.1	Vilkår for gyllebeholdere og håndtering af gylle	26
6.2.2	Beskrivelse af gyllebeholdere og håndtering af gylle	27
6.2.3	Vurdering af gyllebeholdere og håndtering af gylle.....	27
6.3	<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	28
6.3.1	Beskrivelse af udbringning af husdyrgødning.....	28
6.3.2	Vurdering af udbringning af husdyrgødning.....	28
6.4	<i>Anden organisk gødning</i>	28
7	Forurening og andre gener fra husdyrbruget	29
7.1	<i>Ammoniakpåvirkning og gener fra husdyrbruget</i>	29
7.1.1	Ammoniak og natur	29
7.1.2	Beskrivelse af ammoniakfordampning fra anlægget	29
7.1.3	Natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3	29
7.1.4	Natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende i Natura 2000-område 30	
7.1.5	Vurdering af påvirkningen fra anlægget.....	30
7.1.6	Beskrivelse af bilag IV arter og andre beskyttede arter i forhold til anlæg og arealer 30	
7.2	<i>Teknik til reduktion af ammoniakfordampning og fosforindhold i gødningen</i>	31
7.2.1	Foder	31

7.2.2	Vilkår til foder	31
7.2.3	Beskrivelse af fodervalg	31
7.2.4	vurdering af fodervalg	32
7.3	<i>Lugt</i>	32
7.3.1	Vilkår til lugt fra dyreholdet	32
7.3.2	Beskrivelse af lugt fra dyrehold	32
7.3.3	Vurdering af lugt fra dyrehold	33
7.4	<i>Fluer og skadedyr</i>	34
7.4.1	Vilkår for flue- og skadedyrsbekæmpelse	34
7.4.2	Vurdering af flue- og skadedyrsbekæmpelse	34
7.5	<i>Transport</i>	34
7.5.1	Vilkår for transport	34
7.5.2	Beskrivelse af transport	34
7.5.3	Vurdering af transport	35
7.6	<i>Støj</i>	35
7.6.1	Vilkår for støj	35
7.6.2	Beskrivelse af støj	36
7.6.3	Vurdering af støj	36
7.7	<i>Støv</i>	36
7.7.1	Vilkår for støv	36
7.7.2	Beskrivelse og vurdering af støv	36
7.8	<i>Lys</i>	36
7.8.1	Beskrivelse af lys	36
7.8.2	Vurdering af lys	36
8	Arealerne	38
8.1	<i>Generelt om påvirkning af vandmiljøet med næringsstoffer</i>	38
8.1.2	Påvirkning af grundvand	39
8.1.3	Overfladevand	39
8.2	<i>Påvirkning med ammoniak fra udbringningsarealer</i>	42
8.2.1	Beskrivelse og vurdering af påvirkning med ammoniak fra arealer	42
9	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	43
9.1	<i>Emissionsgrænseværdi for ammoniak og fosfor</i>	43
9.1.1	Beregning af den maksimale ammoniakfordampning	43
9.1.2	Vurdering af BAT for ammoniak	44
9.1.3	Beregning af emissionsgrænseværdi for fosfor	45
9.1.4	Vurdering af emission af fosfor	46
9.2	<i>Management (ledelses- og kontrolrutiner)</i>	46
9.2.1	Ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning	48
9.2.2	Nitratudvaskning ved udbringning af husdyrgødning	48
9.2.3	Gener fra husdyrbruget	48
9.2.4	Forbrug af energi og vand	49
9.2.5	Energibesparende foranstaltninger	49
9.2.6	Vandbesparende foranstaltninger	49
9.2.7	Opbevaring af affald, kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpepestoffer	49
9.2.8	Samlet vurdering i forhold til BAT	50

10	Alternative løsninger og 0-alternativet	51
10.1	<i>Alternative løsninger</i>	51
10.1.1	Vurdering af alternative løsninger.....	51
10.2	<i>0-alternativ</i>	51
10.2.1	Vurdering af 0-alternativ.....	51
11	Husdyrbrugets ophør	52
11.1	<i>Nedlukningsplan</i>	52
11.2	<i>Vilkår for nedlukningsplan</i>	52
11.3	<i>Vurdering af ophør</i>	52
12	Kontrol, egenkontrol og dokumentation	53
12.1	<i>Vilkår for tilsyn, kontrol og egenkontrol</i>	53
13	Bilagsliste	54
14	Lovoversigt og kildehenvisninger	55
15	Samlet oversigt med vilkår	56

1 Meddelelse om miljøgodkendelse

1.1 Godkendelse

Aalborg Kommune meddeler miljøgodkendelse til udvidelse af svinebruget på Bakgård, Lillevordevej 11, 9280 Storvorde, fra 192,6 dyreenheder (DE) til 336,5 DE.

Godkendelse sker efter § 12 stk. 2 i Husdyrloven¹.

Med denne afgørelse er indskærpelsen fra den 11. december 2014 vedr. overproduktion efterkommet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må herefter ikke ske udvidelse eller ændring i husdyrbruget, før ændringen er anmeldt og godkendt af Aalborg Kommune.

Miljøgodkendelsen tager udgangspunkt i gældende love og vejledninger vedrørende husdyrbrug og indeholder vilkår for husdyrbrugets indretning, drift og kontrol. Godkendelse med tilhørende vilkår er givet på baggrund af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt det supplerende materiale, der er fremkommet under sagsbehandlingen.

Miljøgodkendelsen indeholder beskrivelse og vurdering af miljøpåvirkningerne. I miljøvurderingen gøres der rede for konsekvenserne af det ansøgte projekt ved vurdering af påvirkningen for omkringboende og miljøet i bred forstand herunder bl.a. grundvand, overfladevand, natur og landskab.

Aalborg Kommune har udarbejdet miljøgodkendelsen med hensyntagen til den gældende kommuneplan.

Det er Aalborg Kommunes vurdering, at følges miljøgodkendelsens vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, vil det ansøgte ikke medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt, og ej heller vil have negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV², artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets arealer.

Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor godkendelsen udnyttes.

Det skal bemærkes, at Aalborg Kommune altid kan revidere vilkårene i en godkendelse for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

1.2 Offentlighed

¹ Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 1572 af 20.12.2006

² Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer)

Ansøgningen blev offentliggjort i Østhimmerlands Folkeblad 19. august 2014. Der indkom bemærkninger fra 1 nabo. De er bekymrede for, at udvidelsen vil give øgede gener i form af lugt og støj.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 6 ugers høring hos ansøger, konsulent, 2 ejere af forpagtede arealer, 2 naboer samt 3 berørte med ejendomme indenfor lugtkonsekvensradius. Høringen foregik i perioden fra 18. september 2015 til 4. november 2015.

I høringsperioden gjorde ansøger indsigelser mod vilkår 23 og 24 i udkastet til miljøgodkendelse. Aalborg Kommune har efterfølgende foretaget en revurdering af vilkårene.

Der er indkommet bemærkninger fra nærmeste nabo. De er bekymrede for at udvidelsen vil give øgede lugtgener og foreslå overdækning af de to store gylletanke.

1.3 Gyldighed og retsbeskyttelse

Miljøgodkendelsen giver en retsbeskyttelse i 8 år fra offentliggørelse, dvs. at der er 8 års retsbeskyttelse for nye krav fra tilsynsmyndigheden i denne periode.

Miljøgodkendelsen er fortsat gældende efter retsbeskyttelsesperiodens udløb. Men når der er forløbet mere end 8 år efter, der første gang er meddelt godkendelse, kan tilsynsmyndigheden ændre vilkårene heri ved påbud eller nedlægge forbud imod fortsat drift.³

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med udnyttet forstås, at bygge- og anlægsarbejder skal være iværksat.

Herefter gælder, at hvis den meddelte miljøgodkendelse, ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år. Dette betyder, at den maksimale produktion skal være opnået indenfor 3 år efter, at godkendelsen er meddelt, og hvis dette ikke er tilfældet, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke er etableret endnu.

Igangsætning af bygge- og anlægsarbejde som er godkendt iht. miljøgodkendelsen betragtes som udnyttelse af denne miljøgodkendelse, hvilket indebærer overholdelse af vilkårene i afgørelsen. (konkret vurdering).

Miljøgodkendelsen betragtes ligeledes som udnyttet ved opstart af udvidelse af dyreholdet, hvorfor vilkår i miljøgodkendelsen skal overholdes allerede ved opstart af udvidelse af besætningen.

I miljøgodkendelsen er der åbnet mulighed for modtagelse af 29 DE svinegylle. Der kan i princippet modtages svinegylle fra hvilket som helst miljøgodkendt husdyrbrug under forudsætning af, at vilkårene i miljøgodkendelsen om modtagelse af gylle bliver overholdt.

Et evt. senere ønske om modtagelse af en anden type gylle end den, der er nævnt i denne miljøgodkendelse, skal anmeldes til og være godkendt af kommunen inden modtagelsen.

³ Jævnfør § 41 i husdyrloven

Udbringningsarealer

Udskiftning af udbringningsarealer kræver en forudgående anmeldelse til kommunen. Det samme gælder hvis der bliver foretaget ændringer på husdyrbruget eksempelvis i form af ændring i modtagelse eller afsætning af gylle eller andet, som ikke fremgår af denne miljøgodkendelse

Denne godkendelse omfatter kun forhold, der reguleres i henhold til miljøbeskyttelsesloven og husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser. Øvrige tilladelser efter andre lovgivninger skal indhentes særskilt, f.eks. byggeloven, naturbeskyttelsesloven, brandloven og arbejdsmiljøloven.

1.4 Revurdering af miljøgodkendelsen

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Første revurdering er planlagt påbegyndt i 2023.⁴

Aalborg Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering inden for de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. Husdyrbrugslovens § 40, stk. 2, hvis:

- Der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Det samme er tilfældet, hvis:

- Der sker væsentlige ændringer i den bedst tilgængelige teknik, således at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Såfremt husdyrbruget ønsker ændringer i miljøgodkendelsen, kan der altid ansøges herom. Der skal altid indsendes en ny ansøgning om miljøgodkendelse ved udvidelser eller ændringer.

1.5 Offentliggørelse

Godkendelsen vil blive offentliggjort på kommunens hjemmeside den 12. november 2015

1.6 Klagevejledning

⁴ Jævnfør § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Miljøgodkendelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af ansøgerne og enhver, der har individuel væsentlig interesse i sagens udfald, en række foreninger samt organisationer jf. husdyrlovens §§ 84 - 87.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er offentliggjort. Klagefristen udløber den 10. december 2015.

Eventuel klage skal indgives via Klageportalen på www.nmkn.dk, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk ligesom du plejer, med Nem-ID eller NEMID medarbejder. Klagen sendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelsen af godkendelsen sker dog på ansøgerens eget ansvar (for egen regning og risiko) og indebærer ingen begrænsninger i klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve godkendelsen.

Ansøger vil efter klagefristens udløb blive underrettet om, hvorvidt der er modtaget klage over denne afgørelse.

Eventuelt søgsmål (domstolsprøvelse) skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort, jf. husdyrlovens § 90.

Nørresundby den 9. november 2015

Helle Paludan Pedersen

Miljøsagsbehandler

2 Resumé og samlet vurdering

Ikke teknisk resumé

Kim F. Adamsen, Lillevordevej 11, Stovorde har ansøgt Aalborg Kommune om en miljøgodkendelse efter husdyrlovens § 12, stk. 2.

Sagen er indsendt i 2014 gennem det digitale ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk. Aalborg Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af ansøgningsskema nr. 9262 version 7 af 18. august 2015, samt yderligere supplerende materiale.

Produktionsudvidelse

Produktionsudvidelsen består i 3466 stk. flere slagtesvin pr. år. Den ansøgte produktionsudvidelse er således fra 7500 stk. slagtesvin (vægtinterval 30 til 102 kg) til 10.966 stk. slagtesvin (vægtinterval 30 til 112 kg).

Anlægsændringer

I forbindelse med udvidelsen laves en mindre tilbygning til eksisterende stald mod vest.

Husdyrbrugets husdyrproduktion er placeret i landzonen tæt på nærmeste nabo men i øvrigt i stor afstand fra samlet bebyggelse, byzone og sommerhusområder. Udvidelse af bygningsmassen sker væk fra de nærmeste naboer. Tilbygningen vil ikke være særlig synlig, da den dels er relativt lille, dels er afskærmet af de eksisterende bygninger og læhegn og ligger i tilknytning til eksisterende stalde.

Baggrund

Den 23. juni 2005 meddelte daværende Sejlflod Kommune afslag på ansøgning om miljøgodkendelse af udvidelse af svineproduktionen på Lillevordevej 11, Stovorde fra 214,3 DE til 249,3 DE (på daværende tidspunkt svarende til 8771 slagtesvin). Afslaget var især begrundet i hensynet til nærmeste nabo, Lillevordevej 11A, idet kommunen vurderede, at udvidelsen ville medføre forøgede gener især i forhold til lugt.

Sagen blev påklaget af Kim Adamsen. Den 26. juni 2009 hjemviste Miljøklagenævnet sagen til Aalborg Kommune med den begrundelse, at den var utilstrækkelig oplyst og afslaget var utilstrækkeligt begrundet.

Kim Adamsen anmeldte herefter i april 2012 en udvidelse af slagtesvineproduktionen i eksisterende stalde. Aalborg Kommune vurderede, at den anmeldte udvidelse ikke krævede miljøgodkendelse efter Husdyrlovens regler herom og traf derfor 24. april 2012 afgørelse om, at det ansøgte var "ikke-godkendelsespligtigt".

Denne afgørelse blev påklaget af nærmeste nabo. Nævnet afgjorde 28. november 2012, at anmeldereglerne ikke kunne anvendes i den konkrete situation og ændrede derfor kommunens afgørelse til et afslag.

I maj 2014 blev den oprindelige ansøgning genindsendt. I foråret 2015 blev projektet ændret flere gange således, at det nu indeholder en mindre tilbygning, flere grise samt en ny teknologi til reduktion af lugt.

Lugt

Lugtgenekriteriet er overholdt bl.a. ved at der stilles vilkår om hyppig udslusning.

Udbringingsarealer

Til bedriften er der 261,1 ha udbringningsareal. Der udbringes husdyrgødning i forholdet 1,4 DE/ha, hvilket betyder, at det generelle harmonikrav overholdes.

Øvrige arealer

Husdyrbruget ejer/forpagter i øvrigt 2,4 ha naturarealer, som ikke må anvendes til udbringning.

Kvælstofudvaskning

Arealerne er delvist beliggende i et område med nitratklasse 1 (ca. 141 ha) og nitratfølsomme grundvandsområder (ca. 120 ha).

Husdyrtrykket på husdyrbruget er beregnet til maksimalt at måtte være 1,29 DE/ha, og der skal være et fald i den beregnede nitratudvaskning i de nitratfølsomme grundvandsområder.

Der er ansøgt om et dyretryk på 1,4 DE/ha. Ansøger opfylder reduktionskravet ved ekstra efterafgrøder eller ændret sædskifte.

Fosfor

Ingen arealer er beliggende i fosforfølsomt område, der afvander til Natura 2000. Beregningerne viser, at kravet om fosforoverskud er overholdt.

Marine habitatområder

Projektets udbringningsarealer er ikke beliggende indenfor opland til marine habitatområder. Kommunen har vurderet, at projektet hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af marine habitatområder.

Ammoniak

Udvidelsen medfører en forøgelse af ammoniakfordampningen på 1529 kg N/år, så husdyrbrugets samlede emission bliver 4536 kg N/år.

Den indsendte ansøgning overholder de gældende regler for ammoniakfordampningen fra stald og lager, og det generelle krav om reduktion af ammoniakfordampningen fra udvidelsen er overholdt.

Der er i ikke naturbeskyttede områder i nærheden af husdyrbruget, som vurderes at blive påvirket væsentligt af udvidelsen.

BAT

Projektet overholder Miljøstyrelsens BAT-niveau for den maksimale fordampning af ammoniak og tab af fosfor til miljøet. Der er redegjort for hvilke teknikker og metoder, der er taget i anvendelse for at overholde BAT-niveau, samt hvilke teknikker og arbejdsgange, der i øvrigt anvendes på husdyrbruget for at begrænse miljøpåvirkningen mest muligt.

Ved fremtidige ændringer i produktionsprocesser eller råvarer, hjælpestoffer og produkter, skal der tages højde for mulig forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik.

Samlet vurdering

Det er vurderet, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forbygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Derfor er forudsætningerne til stede for at kunne meddele godkendelsen.

3 Generelle forhold

3.1 Vilkår til generelle forhold

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Lillevordevej 11, 9280 Storvorde, herunder alle arealer der er vist på bilag 1
2. Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
3. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på husdyrbruget. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
4. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Den maksimale produktion skal være opnået indenfor 3 år efter, at godkendelsen er meddelt. Hvis det godkendte produktionsomfang ikke er opnået senest den 9.11.2018, bortfalder den del, der ikke er udnyttet. Dvs. at miljøgodkendelsen reduceres til det opnåede niveau.
5. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.

3.2 Beskrivelse af husdyrbruget

Godkendelsen omfatter de landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Bakgård, Lillevordevej 11, 9280 Storvorde. Til husdyrbruget er knyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 19030, og husdyrbruget er registreret under CVR nr. 26660033 og CVRp nr. 1009170258.

Ansøger ønsker at udvide slagtesvineproduktionen fra 7500 stk. slagtesvin (30-102 kg) svarende til 192,6 DE til 10.966 stk. slagtesvin (30-112 kg) svarende til 336,5 DE⁵.

Udvidelsen foregår i de eksisterende stalde samt i en mindre tilbygning. Der etableres hyppig udlusning af gyllen, hvorved lugten fra svinestaldene reduceres med 20 %.

En oversigt over de enkelte bygningsafsnit fremgår af bilag 2.

3.3 Meddelelsespligt – Anlæg, arealer, ejerforhold

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb er november måned 2023. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Husdyrlovens § 40, stk. 2.

Enhver godkendelsespligtig ændring i driften, indretningen eller bygningsmassen samt udbringningsarealerne skal anmeldes til og være godkendt af Aalborg Kommune inden gennemførelsen.

Det er Aalborg Kommune, der vurderer, om fremtidige ændringer på husdyrbruget skal udløse krav om tillæg til miljøgodkendelsen.

⁵ Omregningsfaktoren for dyreenheder jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. nr. 594 af 4. maj 2015 bilag 1 Afsnit G. Omregningsfaktoren er siden ændret således at det nu i august 2015 svarer til 309,75 DE

Anmeldelse af udskiftning af udbringningsarealer skal sendes til kommunen før planårets begyndelse den 1. august.

Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare. Reglerne fremgår af godkendelsesbekendtgørelsens §§ 25.⁶

⁶ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

4 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

4.1 Vilkår til placering i landskabet mv

6. Den nye tilbygning i den vestlige ende af slagtesvinestald B, er ca. 13 m lang med samme bredde og højde og farver som eksisterende bygning. Jfr. bilag 2.
7. Der skal være overdækning på gyllebeholderen på Torsvej 4 (matrikel 9c Gudum By, Gudum) samt beholder nr. 7 på Lillevordevej 11. Jfr. bilag 2

4.2 Beskrivelse af placering i landskabet

Der er tale om en eksisterende svinebedrift, som er beliggende i det åbne land i et område med spredt bebyggelse. Terrænet omkring ejendommen er fladt, og området er præget af dyrkede marker med spredte småbiotoper.

Bygningerne er opført i lysegrå betonelementer med lyst tag og røde gavle. Bygningshøjden er ca. 7-8 m. og taghældningen er ca. 20°. Ud over driftsbygningerne er der en stålsilo samt tre mindre siloer ved siden af hinanden - alle nord for slagtesvinestald A. Gyllebeholderne er placeret i tilknytning til driftsbygningerne nord-vest for disse, og de to store er med naturligt flydelag. Den lille på Lillevordevej 11 samt beholderen på Torsvej 4 er etableret efter 2007 og skal derfor være med fast overdækning, da de begge ligger under 300 m fra nabo.

I forbindelse med udvidelsen skal der opføres en tilbygning til eksisterende staldbygninger. Tilbygningen sker som en naturlig forlængelse af den eksisterende stald i samme materialer og samme bredde.

Der er beplantning rundt om ejendommen, som derfor fremstår diskret i landskabet. Der er desuden etableret beplantning rundt om den plads, hvor døde dyr opbevares for at skærme for indsigten fra vejen.

4.3 Planmæssige forhold og afstandskrav til anlægget

Lovpligtig minimumsafstand ⁷ fra husdyrbrugets anlæg	Minimumsafstand	Aktuel afstand
Eksisterende/fremtidig byzone eller sommerhusområde	50 m	Vaarst over 2 km
Område i lokalplan udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende	50 m	Torderup over 1 km
Nabobeboelse	50 m	Ca. 52 m

⁷ Jævnfør Husdyrlovens § 6

Lovpligtig minimumsafstand ⁸ fra ny tilbygning	Minimumsafstand	Aktuel afstand
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25 m	Over 100 m
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	Over 500 m
Vandløb (herunder dræn) og søer	15 m	Over 50 m
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	Over 70 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	Over 100 m
Beboelse på samme ejendom	15 m	Ca. 50 m
Naboskel	30 m	Ca.60 m

Ejendommen er beliggende i landzone. Afstanden fra produktionsbygning til nabobeboelsen på Lillevordevej 11A er opmålt til ca. 47,5m. Såfremt det 4 m lange servicerum (bygning 6 på bilag 2) på Lillevordevej 11 ikke medregnes, så kommer afstanden op på godt 51m. Miljøklagenævnet har i en tidligere afgørelse fastslået, at afstandskravet på 50 m i husdyrbruglovens §6 er overholdt⁹.

Bilag 3 viser husdyrbrugets placering i forhold til naboer, byzone, samlet bebyggelse mm

4.4 Fredninger, fortidsminder, bygge- og beskyttelseslinjer mm

Der er ikke registreret fredninger og fortidsminder på det areal, hvor den nye tilbygning skal placeres.

4.5 Vurdering af husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

Aalborg Kommune vurderer, at husdyrbruget efter udvidelsen ikke vil syne væsentlig anderledes i landskabet end den nuværende.

Aalborg Kommune vurderer at de generelle afstandskrav i §§ 6 og 8 i Husdyrloven er overholdt samt evt. at særlige hensyn jf. § 20 i Husdyrloven er taget.

⁸ Jævnfør Husdyrlovens §§ 6 og 8

⁹ NMK-134-00045

5 Husdyrhold, staldanlæg og drift

5.1 Husdyrhold

5.1.1 Vilkår til slagtesvineproduktionen

8. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført, som beskrevet i tabel 5.1.

Dyrehold/stald	Gulvtype	Antal		Vægt kg	DE
		Dyr stk producerede grise	stipladser		
Slagtesvin eksisterende stald 1+2+3	Drænet gulv + spalter (33/67)	9.712 stk.	1982	30-112	298,0
Slagtesvin Ny tilbygning	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	1.254 stk.	256	30-112	38,5
I alt		10.966 stk.	2238		336,5

Tabel 5.1 Husdyrholdets størrelse efter udvidelsen. Numrene på staldene refererer til Bygningsoversigten bilag 2. Omregningsfaktoren for dyreenheder jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. nr. 594 af 4. maj 2015 bilag 1 Afsnit G.

9. Den samlede produktion må ikke overstige 336,5 DE beregnet ud fra omregningsfaktoren for dyreenheder jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. nr. 594 af 4. maj 2015 bilag 1 Afsnit G.
10. Inden for dette produktionsniveau tillades mindre afvigelser i ind- og afgangsvægt, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides.
11. Produktionen skal foregå kontinuerligt
12. Der må på ejendommen maksimalt være 158,9 ton slagtesvin ad gangen, svarende til 2238 slagtesvin på stald med en gennemsnitsvægt på 71 kg.

5.1.2 Beskrivelse af slagtesvineproduktionen

Bakgård	Ansøgt produktion		
	Antal	DE 2013/14-norm ¹⁰	DE 2015-norm ¹¹
Slagtesvin 30-112 kg	10.966	336,5	309,8

I det indsendte ansøgningsskema 9262 anvendes omregningsfaktor for dyreenheder jf Husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. 594 af 4. maj 2015 bilag 1 Afsnit G. Denne norm var gældende indtil august 2014. Hvor intet andet er angivet, regnes i denne norm.

Den nuværende produktion er i godkendt til 7500 slagtesvin (30-104 kg). Der ønskes en udvidelse til 10.966 slagtesvin (30-112 kg).

Staldsystemet er drænet gulv med spalter (33/67) i alle tre staldafsnit. Der ændres ikke på gulve eller indretning af staldene i forbindelse med den ansøgte udvidelse. Tilbygningen bliver med delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv.

Ansøger ønsker at udvide besætningen i 2 etaper.

Etape 1. Udvidelse af dyreholdet i eksisterende bygninger.

Etape 2. Tilbygning af slagtesvinestald.

Ansøger foretager etape 1 umiddelbart efter godkendelsen bliver givet. Etape 2 forventes at være påbegyndt indenfor 2 år og være færdig og klar til at sætte grise ind indenfor 3 år.

5.1.3 Vurdering af slagtesvineproduktionen

Vilkår 11 og 12 sikrer, at produktionen ikke overskrider det grundlag, som lugtberegningerne er lavet på, og dermed at beskyttelsesniveauet for lugt overholdes.

5.2 Anlægget

5.2.1 Vilkår til staldinventar og drift

13. Gyllen i gyllekanalerne skal udpumpes mindst hver 7 dag i de eksisterende stalde (stald 1, 2 og 3 på bilag 2)
14. Udslusning skal foretages mellem kl. 8 og 16 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.

5.2.2 Beskrivelse af staldinventar og drift

¹⁰ Omregningsfaktoren for dyreenheder jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. 594 af 4. maj 2015 bilag 1 Afsnit G

¹¹ Omregningsfaktoren for dyreenheder jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. 594 af 4. maj 2015 bilag 1 Afsnit H

Staldsystemet i de enkelte produktioner og staldafsnit fremgår af tabellerne i afsnit om husdyrhold herover.

Ugentlig udslusning reducerer lugtgener fra ejendommen. Teknikken er desuden medvirkende til, at minimere fluegener. Der sluses ikke gylle ud lørdage eller søn-/helligdage. Det tager ca. 1 time og 15 minutter at sluse gyllen ud fra alle sektioner. Der er 8 propper i hver sektion (med undtagelse af de 2 sektioner ind mod gårdspladsen mod vest, hvor der er hhv. 7 og 6). Der er altså i alt 24 propper i stald 1 og 2, samt 13 i stald 3 jf. bilag 2. Teknikken anvendes ikke i tilbygningen, da der her anvendes delvis spaltegulv.

5.2.3 Vurdering af staldinventar og drift

Hypelig udslusning er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste, idet test viser en sikker reduktion af lugtemission fra staldsystemer med fulldrænede gulve og med rørudslusning. Virkningen er vurderet til 20% reduktion. Aalborg Kommune vurderer derfor, at den anvendte teknik kan reducere lugtgenerne, således at beskyttelsesniveauet for lugt kan overholdes.

5.3 Ventilation

5.3.1 Vilkår til ventilation

15. Ventilatorer skal renholdes efter behov – mindst én gang om året – samt vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg. Ved driftstop skal skaden udbedres og systemet skal hurtigst muligt være i drift.

5.3.2 Beskrivelse af ventilation

Staldene 1 og 2 er forsynet med MultiStep ventilation med diffus luftindsugning ved hjælp af undertryk. MultiStep princippet sikrer, at færrest mulige ventilatorer kører ad gangen. Luftudsugningerne er placeret i tagfladen, og der er i alt 6 luftudsugninger på hvert af de to staldafsnit. Der er nødopluk i alle staldene og der sker automatisk opkald til ejers mobiltelefon, samt til broderen Taus og hustruen Lenes telefoner. Den nye stald skal forsynes med samme type ventilation.

Stald 3 er forsynet med variabel ventilation, hvor der ligeledes er diffus luftindsugning ved hjælp af undertryk samt luftudsugninger placeret i tagfladen. Der er to luftudsugninger på staldafsnittet.

Der er ikke overdækning på ventilationsskorstenene, hvorved luften kastes lige op.

Ventilationsanlægget er fuldautomatisk reguleret med et fugt/temperaturreguleret styringssystem, som sikrer at ventilationen kører optimalt – både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.

Ventilatorerne renholdes og vedligeholdes løbende efter fabrikantens anvisning. Efter hvert hold slagtesvin vaskes ventilatoren i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget. Desuden kontrolleres/afprøves alarmanlæg samt temperatur- og fugtighedsmålere.

5.3.3 Vurdering af ventilation

Aalborg Kommune vurderer, at der ikke er mulighed for at begrænse lugtemissionen yderligere via ventilationen.

5.4 Rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug

5.4.1 Vilkår til rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug

16. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres at stier og båse holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.
17. Staldanlægget skal renholdes mellem hvert hold slagtesvin.
18. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at spild undgås.

5.4.2 Beskrivelse af rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug

Stalden forsynes af vand fra vandboring på Lillevordevej 9 (DGU nr.: 34,1042), som forsyner Lillevordevej 9 og Lillevordevej 11. Vandforbruget er beregnet ud fra normværdier og er vist i tabel 5.2.

Tabel 5.2 Beregnet vandforbrug pr. produceret dyr (m³)

Nudrift	Antal	Drikkevand, m ³		Drikkevandsspild, m ³		Vaskevand, m ³		
		Norm	Forbrug	Norm	Forbrug	Norm	Forbrug	
Slagtesvin	7500	0,459	3443	0,075	563	0,025	188	
Sub total			3443		563		188	
							Total	4194

Ansøgt produktion	Antal	Drikkevand, m ³		Drikkevandsspild, m ³		Vaskevand, m ³		
		Norm	Forbrug	Norm	Forbrug	Norm	Forbrug	
Slagtesvin	10.966	0,459	5033	0,075	822	0,025	274	
Sub total			5033		822		274	
							Total	6129

Der findes en boring på gårdspladsen, som ikke anvendes længere.

Spildevand fra produktionen udgøres af vand fra rengøring af stalde og vand fra vaskepladsen, i alt ca. 300 m³. Mængden af spildevand øges ikke væsentligt efter udvidelsen. Spildevandet ledes til gyllebeholder.

Bilag 4 viser placering af vaskeplads samt afløbsforhold på ejendommen.

5.4.3 Vandbesparende foranstaltninger

Drikkekar, -kopper eller -ventiler m.m. tilses jævnligt for at kontrollere evt. lækager.

5.4.4 Vurdering af rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug

Vilkårene sikrer en høj grad af hygiejne, således at gener fra lugt og fluer begrænses.

Ejendommen, herunder dyreholdet, forsynes med drikkevand fra boring beliggende Lillevordevej 9, Storvorde. Udvidelse af dyreholdet betinger en øget vandindvinding i forhold til den nuværende drift.

Ifølge kommunens oplysninger er der ikke meddelt tilladelse til den nuværende indvinding. Vandindvinding til andre formål end husholdning kræver en forudgående tilladelse. Forinden produktionen udvides skal der således være søgt om – og meddelt – de påkrævede tilladelser, idet det vil komme an på en konkret vurdering, hvad der kan meddeles tilladelse til.

Opmærksomheden skal derfor henledes på at vandindvindingsbehov, fra boringen beliggende Lillevordevej 9, til landbrugsdriften kræver en forudgående tilladelse.

5.5 Energiforbrug

5.5.1 Vilkår til energi

19. Udskiftningen af belysning til LED-lys gennemføres i forbindelse med alm. vedligehold jfr. energirapporten. I tilbygningen etableres LED-lys.

5.5.2 Beskrivelse af energiforbrug

Elektricitet anvendes til ventilation, gyllepumpning, udfodring samt belysning. Bedriftens årlige elforbrug til gårdens drift forventes at stige fra 9.000 til ca. 11.000 kWh/md efter udvidelsen.

Der sker ingen egenproduktion af energi fra vindmølle, biogasanlæg eller andet.

Tabel 5.3 Råvare- og energiforbrug (tons, m³, kg, l)

(Faktisk/beregnet)	Nudrift	Efter udvidelse	Opbevaring
Diesellole til traktorer mv.	-	30.000 ltr. + 10.000 ltr. til tørreriet	Dieselloletank står på Lillevordevej 9
Fyringsolie	-	-	Der er en nedgravet tank på 4000 ltr. ved garagens sydlige gavl.
Elforbrug til lys / opvarmning / maskiner	-	11.000 kWh/md.	

Ejendommen forsynes med varme fra halmfyret på Lillevordevej 9, men der er en nød-varmeforsyning på ejendommen i form af et oliefy, som står i garagen.

5.5.3 Energibesparende foranstaltninger

På ejendommen minimeres elforbruget ved:

- Belysningen er i gang med at blive udskiftet til LED lys

- Der er automatisk styret belysning i staldene, og lyset er tændt efter behov og styres af foderstyringssystemet.
- Den mekaniske ventilation vedligeholdes og renholdes således, at det altid fungerer optimalt, og der ikke bruges energi på unødigt ventilation. Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.
- Automatisk styret belysning/natbelysning/ lys- og/eller bevægelsessensor
- God og vedligeholdt isolering af stalde
- Halmfyret på Lillevordevej 9 er blevet udskiftet til nyt og mere energieffektivt i august 2015

I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen har ansøger fået lavet en energigennemgang af husdyrbruget (bilag 5). Ifølge denne kan der spares på energiforbruget ved at udskifte til LED-lys samt udskifte halmfyret. Begge dele er sat i værk.

5.5.4 Vurdering af energiforbrug

Aalborg Kommune vurderer, at energiforbruget ligger inden for normalen for denne type brug.

5.6 Restvand, herunder regnvand

5.6.1 Vilkår for afløbsforhold for restvand, herunder regnvand

20. Al vask af sprøjte, dyretransportvogn/biler samt maskiner og redskaber, hvorfra der kan komme gødningsrester, skal foregå på støbt/tæt plads med opsamling og bortledning af restvandet til opsamlingsbeholder eller gyllesystemet. Pladsen skal overholde anvisningerne i kapitel 8 i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Hvis der er risiko for, at vandet fra pladsen kan indeholde rester af olie, skal restvandet passere et sandfang og evt. olieudskiller, før vandet ledes til opsamling. Pladsen kan anvendes til påfyldning af marksprøjte og udvendig vask af denne, hvis pladsen tillige overholder reglerne, herunder afstandsbestemmelserne m.v., i vaskepladsbekendtgørelsen.

5.6.2 Beskrivelse af afløbsforhold for restvand, herunder regnvand

Oversigtskort med angivelse af afløbsforhold for husdyrbruget jf. bilag 4.

Alt tagvand og overfladevand udover vandet fra vaskeplads og rengøring af stalde nedsives diffust på ejendommen.

Sanitært spildevand fra stuehus og stalde ledes til trixtank og derfra til nedsivningsanlæg. Der anvendes vand til vask af køretøjer på vaskepladsen. Vognmanden vasker bilen efter levering af smågrise på vaskepladsen.

Påfyldning- og vask af marksprøjte sker på fast plads med afløb til gyllebeholderen (vaskepladsen). Sprøjtning foretages af personer med sprøjtecertifikat. Midlerne opbevares på Lillevordevej 9.

Markmaskiner hører hjemme på anden ejendom.

5.6.3 Vurdering af afløbsforhold for restvand, herunder regnvand

Kommunen vurderer at restvand, der er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen håndteres i overensstemmelse med denne bekendtgørelses regler.

Kommunen vurderer, at de generelle regler for håndtering af sprøjteudstyr er overholdt.

Kommunen vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderen er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder restvand, herunder regnvand, i ansøgt drift.

Ligeledes vurderer kommunen, at den samlede håndtering af restvand herunder regnvand sker på forsvarlig vis.

5.7 Affaldshåndtering

Vilkår til bortskaffelse af affald

21. Husdyrbruget skal føre register over affaldsproduktionen. Registeret skal indeholde oplysninger om fraktion, art, mængde og sammensætning af det producerede affald. Farligt affald skal anmeldes, jf. kommunens regler herom.
22. Spildolie og farligt affald skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal placeres på en fast, tæt bund med opkant eller i en spildbakke. Opsamlingskapaciteten skal svare til volumen på den største beholder. Oplagspladsen skal som minimum være overdækket med et halvtag.

5.7.1 Beskrivelse af affaldshåndtering

Husdyrbruget skal overholde kommunens affaldsregulativer, der kan findes på www.skidt.dk. I bilag 6, "Affald i landbruget", findes en vejledning om bortskaffelse af de enkelte affaldstyper. Af denne vejledning fremgår også hvilke regler, der gælder for virksomheders anvendelse af Aalborg Kommunes genbrugspladser – pt. (2015) har virksomheder kun adgang til Genbrugspladsen Sundsholmen.

Register over affaldsproduktionen

Kommunen har udarbejdet stamkort mv., som kan benyttes til registrering af affaldsproduktionen. Formålet er at fremme sortering og genanvendelse af affald. Husdyrbruget kan i det konkrete tilfælde forevise anden dokumentation for sortering og genanvendelse af affald. Det kan f.eks. være særskilte kvitteringer for aflevering af de enkelte affaldsfraktioner som forekommer på husdyrbruget.

Fast affald

Der er to små containere til dagrenovation på ejendommen samt to papircontainere.

Affald fra produktionen på ejendommen, incl. farligt affald, afleveres til kommunens genbrugsplads.

Olje- og kemikalieaffald

Medicinrester opbevares aflåst i original emballage og bortskaffes som farligt affald. Brugte kanyler opbevares i kanyleboks og bortskaffes med den kommunale indsamlingsordning.

Døde dyr

Døde dyr placeres på en befæstet plads under kadaverkappe. Pladsen er skærmet fra vejen med beplantning. Dyrene afhentes af DAKA inden for 24 timer.

5.7.2 Vurdering af affaldshåndtering

Ved vilkåret om registrering af affaldsproduktionen sikres, at der altid er fokus på sortering og genanvendelse af affald. Aalborg Kommune vurderer, at de miljømæssige krav til affaldshåndtering er opfyldt, når vilkår og affaldsregulativ følges.

5.8 Opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer

5.8.1 Vilkår til opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer

23. Olietromler mv. skal placeres på en fast, tæt bund med en opkant eller i en spildbakke. Opsamlingskapaciteten skal svare til volumen på den største beholder. Oplagspladsen skal som minimum være overdækket med et halvtag.

24. Opbevaring af diesel / fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som er opstillet i henhold til typegodkendelsen, og der må ikke være mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Overjordiske tanke skal sikres mod påkørsel.

5.8.2 Beskrivelse af opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer

Opbevaring af råvarer og hjælpestoffer fremgår af tabel 5.4.

Tabel 5.4 Opbevaring og mængder af råvarer og hjælpestoffer

.Råvare/hjælpestof	Opbevaring (beholdertype samt sted)
Pesticider og handelsgødning	Opbevares på Lillevordevej 9
Foder	Foderladen
Sojaskrå	Leveres i graven ved siloen
Korn	Gastæt silo
Mineralblanding	Paller

5.8.3 Vurdering af opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer

Aalborg Kommune vurderer, at ved overholdelse af de stillede vilkår, vil oplag og håndtering af affald, råvarer og hjælpestoffer ikke påvirke miljøet.

5.9 Uheld og risici

5.9.1 Vilkår for uheld og risici

25. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til **Alarmcentralen, tlf.: 112** og efterfølgende straks at underrette **Aalborg Kommune, Miljø- og Energiforvaltningen på tlf.: 99 31 20 00**.
26. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for husdyrbrugets ansatte og øvrige, der færdes på husdyrbruget. (Vedlagt som bilag 7)

5.9.2 Redegørelse for mulige uheld

Tabel 5.5 Typer og håndtering af driftsforstyrrelser på ejendommen.

Type	Forebyggende foranstaltninger/ akut håndtering af uheld
Gylleudslip	Gylle udbringes af maskinstation. Gyllevognen er udstyret med sugetårn. Gyllebeholdere tilses jævnligt og bliver kontrolleret hvert 10. år.
Strømsvigt	Nødgenerator som starter automatisk op. Nødopluk i alle staldafsnit. Automatisk opkald til ejers, ejers kone og ejers brors mobiltelefon ved strømsvigt.
Olieudslip	Dieselolie opbevares på Lillevordevej 9.
Kemikalieudslip	Pesticider mv. opbevares på Lillevordevej 9.

Sker der uheld, der kan medføre alvorlige påvirkninger af natur om miljø vil alarmcentralen straks blive kontaktet. Ligeledes vil kommunens Tekniske Forvaltning efterfølgende blive underrettet. Der er udarbejdet en beredskabsplan for driftsuheld. Medarbejder, ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen, der er vedlagt som bilag 7.

Der er ikke vandløb eller søer indenfor 100 m fra gyllebeholderne. Nærmeste vandløb er Hovedgrøften i Vårst, som ligger mere end 350 m væk.

5.9.3 Vurdering af uheld og risici

Aalborg Kommune vurderer, at husdyrbruget, ved overholdelse af de stillede vilkår og de generelle regler, ikke vil påvirke miljøet væsentligt.

6 Gødningsproduktion og –håndtering

6.1 Gødningstyper og mængde

Bedriftens produktion samt modtagelse af husdyrgødning fordelt på typer med oplysninger om indhold af N og P findes i IT-ansøgnings-skema 9262 version 7 og fremgår af tabel 6.1.

Der anvendes ikke anden organisk gødning, f.eks. spildevandsslam, kartoffelrugtsaft, e.l.

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE 2013/14-norm ¹²	DE 2015-norm ¹³
Gylle	27.539	6.897	336,5	309,8
Modtaget husdyrgødning (svinegylle)	2640	614	29,0	55,7
I alt til rådighed	30.179	7511	365,5	365,5

Tabel 6.1 produceret og modtaget svinegylle, indhold og mængde¹⁴

Modtagelse af husdyrgødning

6.1.1 Vilkår til modtagelse af husdyrgødning

27. Der kan modtages 29 DE svinegylle i planperioden (1/8 til 31/7) beregnet ud fra omregningsfaktoren for dyreenheder jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. nr. 594 af 4. maj 2015 bilag 1 Afsnit G. Jfr. tabel 6.1.

6.1.2 Beskrivelse af modtagelse af husdyrgødning

Der modtages op til 29 DE svinegylle beregnet ud fra 2013/14-norm.

6.1.3 Vurdering af modtagelse af husdyrgødning

Den samlede mængde gødning (produceret og modtaget) svarer til 1,4 DE/ha, således at harmonireglerne er overholdt.

6.2 Flydende husdyrgødning

6.2.1 Vilkår for gyllebeholdere og håndtering af gylle

¹² Omregningsfaktoren for dyreenheder jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. 594 af 4. maj 2015 bilag 1 Afsnit G

¹³ Omregningsfaktoren for dyreenheder jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. 594 af 4. maj 2015 bilag 1 Afsnit H

¹⁴ I det indsendte ansøgningsskema 9262 anvendes omregningsfaktor for dyreenheder jf Husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. 594 af 4. maj 2015 bilag 1 Afsnit G. Denne norm var gældende indtil august 2014.

28. Ændringer i opbevaringskapaciteten, både i opadgående og nedadgående retning, skal godkendes af tilsynsmyndigheden, før ændringen foretages.
29. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås.
30. Efter endt omrøring og udkørsel skal flydedug/telt lukkes igen umiddelbart efter. Skader på den faste overdækning skal straks repareres, således at overdækningen altid er helt tæt.
31. Påfyldning af gylle skal ske fra gyllevogn med påmonteret suge/pumpetårn.
32. Der må ikke foretages håndtering af gylle, herunder omrøring og udkørsel af husdyrgødning fra anlægget på Lillevordevej 11 lørdag eller søn- og helligdage.

6.2.2 Beskrivelse af gyllebeholdere og håndtering af gylle

Der hører 4 gyllebeholder til anlægget hvoraf de tre ligger på Lillevordevej 11 sammen med staldene, mens den sidste ligger på Torsvej 4.

Gyllebeholderen på Torsvej 4 anvendes i begrænset omfang og kun i udbringningssæsonen til midlertidig opbevaring af den modtagne gylle.

Ifølge den indsendte kapacitetserklæring er den årlige produktion af flydende gødning 5702 m³. Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene, som udgør ca. 300 m³. Direkte nedbør til beholderne er ligeledes indregnet.

Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for husdyrbruget på 5790 m³, hvilket svarer til 12 måneders opbevaring. Der findes 4 gyllebeholdere på husdyrbruget, nummerering og placering kan ses på bilag 2. Den mindste beholder anvendes kun kortvarigt i forbindelse med udpumpning/modtagelse af gylle.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning	Pumpesystem fra beholder til gyllevogn
Gyllebeholder nr. 7	2007	200	Fast overdækning	sugetårn
Gyllebeholder nr. 8	1995	1720	ingen	sugetårn
Gyllebeholder nr. 9	1989	1720	ingen	sugetårn
Gyllebeholder (Torsvej 4)	2007	2150	telt	sugetårn
I alt		5.790		

6.2.3 Vurdering af gyllebeholdere og håndtering af gylle

Der er ikke vandløb eller søer indenfor 100 m fra gyllebeholderne, hvorfor der ikke er krav om gyllealarm.

Den lille gyllebeholder på Lillevordevej samt beholderen på Torsvej er begge opført efter 1.jan. 2017 og da de begge ligger indenfor 300 m fra nabo skal de have fast overdækning.

Aalborg Kommune vurderer, at overholdelse af ovenstående vilkår reducerer generne for omgivelserne ved opbevaring af husdyrgødningen mest muligt.

Aalborg Kommune vurderer, at den beregnede opbevaringskapacitet er tilstrækkelig til at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens krav, samt at gylle håndteres forsvarligt.

6.3 Udbringning af husdyrgødning

6.3.1 Beskrivelse af udbringning af husdyrgødning

Bilag 1 er et oversigtskort over alle de arealer, som indgår i ansøgningen, såvel udbringningsarealer samt arealer, der ikke anvendes til udbringning. Det fremgår ligeledes hvilke arealer, som er ejede henholdsvis forpagtede.

6.3.2 Vurdering af udbringning af husdyrgødning

Aalborg Kommune vurderer, at ved overholdelse af Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler giver udbringningen af husdyrgødning ingen væsentlige gener for omgivelserne. Af de generelle regler fremgår blandt andet;

- at flydende husdyrgødning og fast gødning, der udbringes på ubevoksede arealer, skal nedbringes hurtigst muligt og inden 6 timer. Kan dette, grundet uforudseelige omstændigheder, ikke lade sig gøre, skal nedbringningen finde sted, så snart det er muligt,
- at husdyrgødning og restvand ikke må udbringes på en måde og på sådanne arealer, at der er fare for, at gødningen eller restvandet strømmer til søer eller vandløb, herunder dræn, ved tøjbrud eller regnskyl og
- at flydende husdyrgødning ikke må udbringes på stejle skrånninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

6.4 Anden organisk gødning

Der anvendes ikke anden organisk gødning, f.eks. spildevandsslam, kartoffelrugtsaft eller lignende.

7 Forurening og andre gener fra husdyrbruget

7.1 Ammoniakpåvirkning og gener fra husdyrbruget

7.1.1 Ammoniak og natur

Kvælstof, der blandt andet deponeres via luften, er et begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer. Ekstra tilførsel af kvælstof til sårbare økosystemer kan derfor resultere i væsentlige tilstandsændringer.

Udvidelse af husdyrproduktioner kan give anledning til udslip af kvælstof i form af ammoniak og påvirke naturtyper i det åbne land. Særligt næringsfattige naturområder er følsomme overfor forøget ammoniaknedfald. Ammoniakfordampningen pr. dyreenhed kan variere betydeligt fra den ene produktion til den anden afhængig af dyreart, fodring, staldindretning, udbringningsmetode, renholdelse m.v.

Kravet om reduceret ammoniaktilførsel til følsom natur sker i henhold til reglerne i bilag 3 i Bekendtgørelse nr. 291 af 06/04/2011 "*Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug*".

RAMSAR-områder, fuglebeskyttelsesområder og habitatområder indgår i et sammenhængende europæisk, økologisk netværk, som betegnes Natura 2000. Bevaringsmålsætningen for Natura 2000-områder er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for.

Ifølge bekendtgørelse nr. 408 af 01/05 2007 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter skal kommunen, før der træffes afgørelse i medfør af bl.a. husdyrlovens §§ 10, 11 og 12, foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Vurderingen tager udgangspunkt i et Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag. Såfremt en konkret vurdering ikke med sikkerhed kan fastslå, at der ikke vil være væsentlige negative konsekvenser for naturtyper og/eller arter kan projektet ikke gennemføres.

Udpegningsgrundlaget for habitatområderne findes på følgende link <http://www.blst.dk/Natura2000/Habitat/Udpegningsgrundlag/>

7.1.2 Beskrivelse af ammoniakfordampning fra anlægget

Udvidelsen medfører en forøgelse af ammoniakfordampningen på 1529 kg N/år, så husdyrbrugets samlede emission bliver 4536 kg N/år.

IT-ansøgningen har beregnet merdepositionen i nærmeste naturpunkt omfattet af husdyrlovens § 7 til 0,0 kg N/ha/år.

7.1.3 Natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3

Omkring anlægget på Lillevordevej 11 ligger natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Der er udvalgt et naturareal, som vurderes at modtage den største påvirkning fra anlægget se Bilag 8. Der er beregnet ammoniakdeposition på dette naturareal.

Punkt nr.	Naturtype	Afstand fra anlæg m	Merdeposition kg N/ha/år	Total deposition fra bedriften kg N/ha/år	Total deposition fra bedrift + baggrund kg N/ha/år
1	Overdrev	1640	0,0	0,1	13,7

Tabel 7.1 Beregning af ammoniakdeposition på § 3 beskyttet natur omkring anlægget.

Beregningspunkt 1 ligger på et surt overdrev syd for anlægget. Overdrevet blev besigtiget d. 5. juli 2012, hvor der bl.a. blev fundet bakke-nellike, blåbær, djævelsbid, smalbladet timian, tormentil og hunde-viol. Naturtilstanden for overdrevet er vurderet til at være høj (tilstandsklasse 1 ud af 5, jf. faglig rapport fra DMU nr. 792: naturtilstand på terrestrisk naturarealer - besigtigelse af §3-arealer), det vurderes, at tålegrænsen for overdrevet ligger omkring 10 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er 13,7 kg N/ha/år, jf. rapport nr. 73 fra DCE, atmosfærisk deposition 2012, derudover tilføres naturarealet ikke kvælstof. Overdrevet betegnes som kategori 3 natur jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

7.1.4 Natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende i Natura 2000-område

Anlægget ligger 5,3 km vest for nærmeste Natura 2000-område, hvilket er Natura 2000-område nr. 17, Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstermark Skov.

Der ligger ikke kategori 1 natur indenfor en afstand af anlægget, hvor der deponeres mere end 0,2 kg N/ha/år i total-deposition. Emissionen fra anlægget overskrider derved ikke de fastsatte beskyttelsesniveauer i bilag 3 til *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug*. Dette er vurderet ud fra konsekvensradiusser, der fremstillet ud fra størrelsen af emissionen fra anlægget i værst tænkelige scenarie.

7.1.5 Vurdering af påvirkningen fra anlægget

Ifølge beregningerne ligger den samlede kvælstofdeposition på overdrevet i punkt 1 over den estimerede tålegrænse. Mer-depositionen fra anlægget overskrider dog ikke de fastsatte afskæringskriterier i bilag 3 i bekendtgørelsen til husdyrloven.

Aalborg Kommune vurderer, at der fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at der ikke vil være skadelige virkninger fra anlægget på internationale naturbeskyttelsesområders integritet og overordnede bevaringsmålsætning. For den øvrige natur omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 i eller udenfor Natura 2000-området vurderes det, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning fra anlægget.

7.1.6 Beskrivelse af bilag IV arter og andre beskyttede arter i forhold til anlæg og arealer

Det fremgår af habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 1, jf. § 8, at der ikke må gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a) eller kan ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier.

Der er kendskab til forekomst af rødlistearter eller særlige ansvarsarter omkring anlægget eller på udbringningsarealerne. Enkelte arter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealerne i området omkring anlægget og udbring-

ningsarealerne. Det vurderes, på baggrund af Faglig rapport nr. 635 fra DMU, samt kommunens kendskab til området, at gælde for arterne nævnt i skemaet.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Vandflagermus		X
Brunflagermus		X
Sydflagermus		X
Dværgflagermus		X
Odder		X
Markfireben		X
Spidssnudet frø		X

Det vurderes, at godkendelsen af anlægget og arealerne til udbringning ikke vil beskadige eller ødelægge leve-, yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter, rødlistearter eller ansvarsarter.

Vurderingen er foretaget på baggrund af tilgængelige data over fund af arter (Aalborg Kommunes egne registreringer, hjemmesiden: www.habitatarter.dk/ og Naturdata i Danmarks Miljøportal).

7.2 Teknik til reduktion af ammoniakfordampning og fosforindhold i gødningen

7.2.1 Foder

Ved at sænke foderets proteinindhold falder både indholdet af ammonium i urinen og gyllens pH reduceres. Begge forhold giver lavere ammoniakfordampning. Der stilles vilkår om foderkorrektion i henhold til teknologibladet "råprotein i slagtesvinefoder". For at imødekomme kravet BAT-kravet mht fosfor (uddybes i kap. 9) har ansøger valgt at reducere fosforindholdet i foderet til 4,74 g P/FE.

7.2.2 Vilkår til foder

33. Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være maksimalt 33.556 kg N pr. år. Formlen for type 2 korrektion for 2005/6 skal anvendes.
34. Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være maksimalt 6.865 kg P pr. år. Formlen for type 2 korrektion for 2005/6 skal anvendes.

7.2.3 Beskrivelse af fodervalg

"N ab dyr pr. år" i ovenstående vilkår beregnes ud fra følgende ligning:

$$N \text{ ab dyr pr. slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv} / 6.250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst})$$

= $((112 - 30) \times 2,77 \times 147,4/6.250) - ((112 - 30) \times 0,028 \text{ kg N}) = 33.480/6.250 - (82 \times 0,028) = 5,36 - 2,30 = 3,06 \text{ kg N ab dyr.}$

For 10.966 slagtesvin bliver N ab dyr i alt derfor $3,06 \times 10966 = 33.556 \text{ kg N pr. år.}$

"P ab dyr pr. år" i ovenstående vilkår beregnes ud fra følgende ligning:

P ab dyr pr. slagtesvin = $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}) =$

$((112-30) \times 2,77 \times 4,74/1.000) - ((112-30) \times 0,0055) = 1,077 - 0,451 = 0,626 \text{ Kg P ab dyr pr. svin.}$

For 10.966 slagtesvin bliver P ab dyr i alt derfor $0,626 \times 10.966 = 6.865 \text{ kg P ab dyr pr. år.}$

Der udarbejdes effektivitetsrapport på ejendommen. Fodring optimeres løbende ved inddragelse af nyeste viden. Dette sker via kontakt med rådgivningstjenesten med speciale indenfor svineproduktion.

Ansøger anvender teknologien i Power Pack og har derigennem et lavere foderforbrug end normen. Ansøger har valgt at anvende en reduktion i tildelingen af FE/kg tilvækst som virkemiddel til reduktion af ammoniaktabet. Det reduceres til 2,77 FE/kg tilvækst.

Der anvendes fasefodring og tilsætning af fytase med henblik på at garantere et tilstrækkeligt indhold af fordøjeligt fosfor.

7.2.4 vurdering af fodervalg

Foder er valgt som virkemiddel til at reducere ammoniakfordampningen og fosforoverskuddet og derved overholde BAT-kravene. Vilkårene om N og P ab dyr sikrer, at ammoniakfordampningen og fosforindholdet i gødningen begrænses i overensstemmelse med beregningerne i IT-ansøgningssystemet.

7.3 Lugt

7.3.1 Vilkår til lugt fra dyreholdet

35. Husdyrbruget skal drives og renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.
36. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften af husdyrbruget giver anledning til væsentligt flere lugtgener for de omkringboende end forventet, skal husdyrbruget lade udarbejde en handlingsplan for at nedbringe lugtgenerne, herunder evt. at foretage lugtmålinger. Inden dokumentationsprogrammet iværksættes skal det godkendes af tilsynsmyndigheden, og undersøgelsens omfang vil efter konkret vurdering blive fastsat af tilsynsmyndigheden. Alle udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.
37. Viser ovennævnte dokumentation, at der er væsentlige lugtgener, skal de afhjælpende foranstaltninger udføres efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.
38. Kravet om dokumentation af lugtforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viste, at lugtmissionen ikke kan overholdes.

7.3.2 Beskrivelse af lugt fra dyrehold

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er staldluftventilation. Der foreligger kun systematiske og anvendelige målinger/oplysninger om lugt fra staldanlæg. Vurderingen af lugt i forhold til omkringboende vurderes derfor udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra op-

bevaringsanlæg samt ved udbringning indgår ikke i lugtberegningerne og håndteres derfor primært ved hjælp af generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Tabellen viser de beregnede geneafstande og aktuelle afstande. Geneafstanden måles fra midt på staldanlægget til kant af nærmeste bolig. Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter landbrugslovens regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, medregnes ikke.

Lugtgeneafstandene er beregnet som for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

Lokalitet/område	Korrigeret geneafstand ansøgt drift	Korrigeret geneafstand, nudrift	Vægtet(aktuel) gns.afstand fra lugtcentrum	Genekriterie
Enkelt bolig/erhverv	154	162	77	Overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end eller lig med geneafstand i nudrift, og vægtet gennemsnitsafstand længere end 50 % af korrigeret geneafstand.
Samlet bebyggelse	¹³	¹³	Over 900 m	Overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Byzone, sommerhusområde	¹³	¹⁵	Over 2 km	Overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

Tabel 7.2 Resultat af lugtberegning i husdyrgodkendelse.dk. Beregningerne angiver den geneafstand, som er udtryk for den højeste beskyttelse af naboerne.

Dyreholdets lugtafgivelse er i husdyrgodkendelse.dk beregnet med hhv. den nye beregningsmodel og FMK-modellen. I beregningerne indgår afstand til den pågældende lokalitet/område, samt hvor meget det lugter fra de enkelte staldsystemer.

Oversigtskort med angivelse af afstand til de nærmeste naboer findes som bilag 3A og 3B. Nærmeste by er Vaarst, som ligger 2 km syd for husdyrbruget. Nærmeste samlede bebyggelse, Gudum, ligger over 900 m mod SØ og nærmeste enkeltbolig ligger ca. 51 m syd for den sydligste svinestald.

7.3.3 Vurdering af lugt fra dyrehold

Lugtberegninger viser, at husdyrbruget efter udvidelsen ikke vil være til gene for omkringboende i samlet bebyggelse eller byzoe/sommerhusområde, fordi den korrigerede geneafstand er kortere end vægtet gennemsnitsafstand. Nærmeste enkeltbolig ligger indenfor geneafstand, men vil ifølge beregningerne opleve lidt færre gener efter udvidelsen sammenlignet med før.

Beregningerne forudsætter, at der er god staldhygiejne samt at ventilationsanlægget svarer til, hvad der normalt forekommer på husdyrbrug af denne type.

¹⁵ Ansøgningssystemet har ikke oplyst de korrigerede geneafstande, da de er væsentlig mindre end de faktuelle afstande.

Det vurderes, at de stillede vilkår sikrer, at staldhygiejne og staldventilation ikke giver anledning til at lugten fra husdyrbruget er anderledes/værre end hvad der normalt forekommer fra denne type husdyrbrug.

7.4 Fluer og skadedyr

7.4.1 Vilkår for flue- og skadedyrsbekæmpelse

39. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de til enhver tid gældende retningslinjer for fluebekæmpelse.
40. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for ophold af skadedyr (rotter m.v.).

Beskrivelse af flue- og skadedyrsbekæmpelse

Der er god orden i og omkring staldanlægget. Derudover er der et højt hygiejneniveau. Flueproblemer i staldene bekæmpes med rovfluer. Rotter bekæmpes ved udlægning af rottegift.

7.4.2 Vurdering af flue- og skadedyrsbekæmpelse

Herefter er det kommunens vurdering, at husdyrbrugets skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende og at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår.

7.5 Transport

7.5.1 Vilkår for transport

41. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
42. Transport af gylle til mark 9 samt markerne beliggende øst herfor skal foregå i lukket lastvogn.

7.5.2 Beskrivelse af transport

Gener affødt af trafik forbundet med driften af et husdyrbrug kan fx opstå som følge af til- og frakørsel af dyr og foder samt kørsel på offentlig vej ved udbringning og opbevaring af husdyrgødning.

Hovedparten af den interne transport til ejendommens arealer går igennem den samlede bebyggelse, Gudum. Der har ikke tidligere været klager i forbindelse med dette. De interne transportveje fremgår af bilag 12.

Hovedparten af transporterne sker indenfor normal arbejdstid.

Transport af gylle til beholderen på Torsvej nr. 4 sker i vinterhalvåret med lukkede lastvogne på hverdage inden for normal arbejdstid. Dette reducerer antal transporter på gyllevogne om året.

Art	Antal transporter		Kapacitet		Tidsrum for transport	
	Før	Efter	Før	Efter	Før	Efter
Levering af sojaskrå		6-8 pr. år			Hverdage indenfor normal arbejdstid	
Egen foderproduktion					Al transport foregår i høst	
Levering af brændstof		Sker på Lillevordevej 9				
Indlevering af dyr		26 pr. år				
Dyr til slagteri		52 pr. år				
Udbringning af gylle		2-3 gange pr. år			Sker indenfor 2 døgn incl. natten. Dog normalt undtagen weekender og helligdage.	
Transport af gylle til beholderen på Torsvej	75	75	30 t	30 t	Lastbil i hverdage indenfor normal arbejdstid	
Døde dyr	52	52			Efter behov. Indenfor normal arbejdstid i hverdage	

Tabel 7.3 Tabel over transporter til og fra ejendommen før og efter udvidelsen.

7.5.3 Vurdering af transport

Aalborg Kommune vurderer, at transport til og fra husdyrbruget ikke giver væsentlige gener for naboer og øvrige boligområder, ud over hvad man kan forvente af denne type husdyrbrug.

7.6 Støj

7.6.1 Vilkår for støj

43. Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder generne væsentlige.
44. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden.
45. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelsen eller dennes opholdsarealer:

Områdetype	Man-fre kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14	Man-fre kl. 18-22 Lør kl. 14-22 Søn- og helligdag kl. 7-22	Alle dage kl. 22-7	Alle dage kl. 22-7
	Gns. værdi over referencetidsrum- met	Gns. værdi over referencetidsrum- met	Gns. værdi over referencetidsrum- met	Maksi- mal værdi
Det åbne land (inkl. landsbyer og landbrugs- arealer)	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Vejledning om ekstern støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 af november 1984.

7.6.2 Beskrivelse af støj

Ejendommens støjklender er primært foderblanderanlægget, som er i drift 4 gange/dag mellem 0700 og 2000. Det er dog begrænset, hvor meget støj der vil kunne registreres udenfor bygningerne. Ligeledes vil der være støj fra ventilationsanlæg og korntøringsanlæg. Ventilationen kører efter behov.

7.6.3 Vurdering af støj

Der er ikke tidligere modtaget klager over støj fra husdyrbruget. Aalborg Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil give anledning til væsentlige forøgede støjgener. Skulle der alligevel opstå støjgener i forbindelse med husdyrbruget, er der mulighed for at stille krav om undersøgelse af dette.

7.7 Støv

7.7.1 Vilkår for støv

46. Driften må ikke medføre støvgener udenfor husdyrbrugets arealer.

47. Fodersiloer skal indrettes således at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

7.7.2 Beskrivelse og vurdering af støv

Svinestierne rengøres periodevis for at minimere støvgener.

Det forventes ikke, at udvidelsen giver anledning til væsentlige ændringer mht. støvgener. Det vurderes derfor ikke at være nødvendigt, at stille yderligere vilkår vedr. støv.

7.8 Lys

7.8.1 Beskrivelse af lys

Der er 2 lamper i indkørslen og 2 på stuehuset og en på stalden i gården, alle med lys om natten. Desuden er der et lys ved udlevering i gården, som tændes når grisene leveres. Der sker ingen ændringer i dette i forbindelse med udvidelsen.

7.8.2 Vurdering af lys

Lys fra stalde og udendørs arealer skærmes mod syd, hvor nærmeste nabo er placeret, af stuehuset samt beplantningen. Øvrige naboer ligger i stor afstand fra anlægget. Aalborg Kommune vurderer derfor, at udendørs lys ikke giver anledning til gener for naboer eller passerende trafik.

8 Arealerne

8.1 Generelt om påvirkning af vandmiljøet med næringsstoffer

Kvaliteten af vandmiljøet i søer, fjorde og indre farvande er påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer. Forureningen medfører øget vækst af planktonalger og enårige alger som fx søsalat. Ved store tilførsler af næringsstoffer reduceres sigtddybden i vandet, bundvegetation, som fx ålegræs, reduceres, opvækstmuligheder for fisk forringes og risikoen for iltsvind øges til skade for plante- og dyrelivet.

Generelt tilføres markerne flere næringsstoffer, end der fjernes med afgrøderne. Derfor vil en etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug som regel give anledning til et øget tab af næringsstoffer til vandmiljøet. Transporten fra udbringningsarealer kan ske via udvaskning til grundvandet, som dernæst føder vandløb og søer eller via overfladeafstrømning direkte til vandløb og søer. I sidste ende ender næringsstofferne i fjorde og kystnære områder, i sjældnere tilfælde i søer.

Udvaskning til grundvandet er den primære tabsvej for kvælstof, mens fosfor som er tungtop-løseligt, i højere grad er knyttet til jordpartikler end kvælstof, og dermed også i højere grad tabes til vandmiljøet via erosion på vandløbsnære marker.

Vandområderne har forskellig følsomhed overfor kvælstof og fosfor. De fleste søer er følsomme overfor en øget tilførsel af fosfor, mens fjorde og kystnære områder er følsomme overfor begge næringsstoffer på forskellige tider af året. Vandløb regnes generelt ikke for at være følsomme overfor en øget belastning med næringsstoffer. Deres funktion er primær som transportvej for næringsstoffer mellem udbringningsarealer og slutrecipient. Dog kan overfladisk afstrømning af husdyrgødning og andet organisk materiale direkte til vandløbene have en væsentlig negativ indvirkning på vandløbsfaunaen.

Tabet af næringsstoffer til vandmiljøet kan variere betydeligt fra den ene produktion til den anden afhængig af udbringningsmetode, jordbundsforhold, jordens reduktionskapacitet, fosformætningsgraden m.v.

8.1.1 Vilkår til udbringningsarealerne

48. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de 261 ha udspretningsareal, som fremgår af bilag 1.
49. På husdyrbrugets udbringningsarealer må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til et husdyrtryk på 1,4 DE/ha. pr. planår (1/8-31/7) i svinegyde.
50. Der må ikke tilføres husdyrbrugets arealer anden organisk nitrat- eller fosforholdig gødning som f.eks. affald.

8.1.2 Beskrivelse af udbringningsarealerne

Bilag 1 er oversigtskort over de udbringningsarealer der indgår i ansøgningen herunder forpagtede/ejede arealer.

Bilag 9 viser IT-ansøgningens markoversigt. Her kan bl.a. ses, at ca.141 ha af udbringningsarealerne ligger i nitratklasse1, mens de resterende arealer ligger udenfor nitratklasser. Desuden kan det ses, at ca. 120 ha ligger i nitratfølsomt indvindingsområde, samt at alle arealer ligger i fosforklasse 0.

Til husdyrbruget hører 261 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer. På disse arealer udbringes 365,5DE egen samt importeret husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha.

8.1.3 Påvirkning af grundvand

Ansøger ønsker to alternative muligheder for at opfylde kravet til kvælstofudvaskning til grundvandet.

Alternativ 1: Kravet opfyldes ved hjælp af 5% ekstra efterafgrøder. Der anvendes referencesædskifte.

Alternativ 2: Kravet opfyldes ved hjælp af sædskifte S6 på alle arealer. Ingen ekstra efterafgrøder. Sædskifte S6 er et frøsædskifte med min. 10% frøafgrøder og max 10% ærter. Sædskiftet har et udvaskningsindeks på 86.

8.1.4 Vilkår vedr. nitratudvaskning til grundvand

51. Hvis alternativ 1 vælges: På husdyrbruget skal der hvert år være 5 % efterafgrøder, ud over de til en hver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning.

Eller

Hvis alternativ 2 vælges: På alle husdyrbrugets udbringningsarealer anvendes et svinesædskifte, der har et udvaskningsindeks på maksimalt 86 jf. bilag 10

8.1.5 Vurdering af nitratudvaskning til grundvand

Der er 120 ha udbringningsarealer inden for nitratfølsomme indvindingsområder, men ingen inden for indvindingsoplande til almene vandværker. Der er i 2015 fremlagt indsatsplan for området. Ansøgers arealer ligger ikke i hverken kildepladszone eller sårbar nærzone og skal dermed ifølge planen blot følge husdyrlovens minimumskrav¹⁶.

Loven fastlægger, at hvis udvaskningen af kvælstof fra rodzonen beregnes til at være over 50 mg nitrat/l i nudrift, må den ikke stige i den ansøgte produktion.

Beregningerne i Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem viser en udvaskning på 51-59 mg nitrat pr. l. Alternativ 1 viser en uændret nitratudvaskning fra arealerne i den ansøgte drift, mens beregningerne for alternativ 2 viser et fald i udvaskningen på 1 mg nitrat pr. l.

Husdyrlovens krav er derfor overholdt.

Samlet konkluderer kommunen, at den ansøgte produktion med de stillede vilkår, ikke vil udgøre en væsentlig risiko for forurening med nitrat af grundvandsforekomsterne i området.

8.1.6 Overfladevand

8.1.6.1 Beskrivelse af nitratudvaskning til overfladevand

Alle arealer ligger i opland til Langerak, som ikke er udpeget som Natura 2000 område. En del marker er omfattet af nitratklasse I. Dvs., at arealernes evne til at denitrificere er ringe og ligger mellem 0 og 50 pct. Dette medfører krav om en udvaskning svarende til et reduceret dyretryk på 1,29 DE/ha.

Ansøger opfylder dette krav ved ekstra efterafgrøder eller ændret sædskifte jfr. de to alternativer omtalt ovenfor.

¹⁶ Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse. OSD 1435 - Aalborg Sydøst. Juni 2015

Der er ingen større særskilt målsatte søer inden for projektet.

8.1.6.2 Vurdering af nitratudvaskning til overfladevand

Aalborg Kommune vurderer, at det med de stillede vilkår til efterafgrøder, sædskifte og DE/ha sikres, nitratudvaskningen fra bedriftens arealer lever op til husdyrlovens krav, og dermed ikke vil påvirke miljøet væsentligt.

8.1.6.3 Beskrivelse af fosforudledning til overfladevand

For Limfjordsoplandet vurderes, at langt den største del af det samlede fosfortab kommer fra dræned lavbundsarealer. Mens en væsentlig lavere andel kommer tabet fra erosionstruede arealer og dræned højbundsarealer. Dræned risikojord er især sige lerjord med makroporer. Udvasningstab fra de øvrige dræned mineraljord og grundvandsafstrømningen af fosfor er relativt lave målt pr. hektar og må anses for at være meget svært at påvirke¹⁷. Dræned lavbundsjord, som er klassificeret som okkerklasse 1, kan dog have en forøget bindingskapacitet som følge af højt jernindhold¹⁸.

Alle udspretningsarealer er klassificeret som fosfor klasse 0. De fleste af ansøgers arealer er dræned, men ligger ikke i område udpeget som lavbundsområde. Det er enten humus- eller er sand jord uden for okkerklasse 1. Ingen arealer er beliggende i fosforfølsomt område der afvander til Natura 2000. Ingen af arealerne er erosionstruet. Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem beregner fosforoverskuddet i ansøgt produktion til fra 4-7 P/ha om året afhængig af det valgte alternativ.

Af hensyn til BAT-kravet vedr. fosforindhold i gødningen er foderets indhold af fosfor reduceret. Reduktion af fosfor gennem fodring er beskrevet i afsnit om fodervalg.

8.1.6.4 Vurdering af fosforudledning til overfladevand

Da husdyrbrugets arealer ikke kan kategoriseres som fosforrisikoarealer, vurderer Aalborg kommune, at risikoen for fosfortab fra arealerne er ubetydelig.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at kravet om fosforoverskud er overholdt.

8.1.6.5 Beskrivelse af direkte afstrømning til vandløb og søer

Den 1. august 2014 trådte loven om randzoner i kraft, ifølge hvilken vandløb og søer, som opfylder en række betingelser er omfattet af lovens krav om forbud mod gødskning, sprøjtning, dyrkning eller anden jordbearbejdning i en randzone på indtil 7-9 meter fra søens/vandløbets øverste kant. Det drejer sig om vandløb og søer, som enten er:

- klassificeret som offentlige efter § 9 i lov om vandløb, eller
- beskyttet efter § 3 i lov om naturbeskyttelse, eller
- omfattet af kravet om 2-meter bræmmer i § 69, stk. 1, i lov om vandløb, eller
- som der er fastsat miljømål for i de statslige vandplaner vedtaget i medfør af miljømålsloven (1. generations vandplaner), eller i bekendtgørelser om miljømål udstedt i medfør af lov om vandplanlægning (2. generations vandområdeplaner).

8.1.6.6 Vurdering af direkte afstrømning til vandløb og søer

For arealer, hvor der er risiko for tab af fosfor via erosion og overfladisk afstrømning, er det relevant at anvende supplerende virkemidler til begrænsning af fosfortabet, som fx vilkår til kørselsretning og udvidelse af de dyrkningsfrie bræmmer langs vandløb.

¹⁷ Handlingsplan for Limfjorden. Rapporten er lavet i et samarbejde mellem Nordjyllands Amt, Ringkøbing Amt, Viborg Amt og Århus Amt 2006

¹⁸ Begrænsning af fosfortab fra husdyrbrug. DMU nr. 566 2006

En del af ejendommens jorder ligger ved eller i nærheden af Hovedgrøften. Udbringningsarealerne er i mange tilfælde vandløbsnære, men skråner på intet sted stærkt ned mod vandløbene.

Desuden sikrer randzonenloven generelt en randzone, hvor der jf. ikke må gødes, sprøjtes, dyrkes eller foretages jordbearbejdning.

Det vurderes derfor ikke at være nødvendigt med supplerende vilkår i forhold til begrænsning af udvaskning af fosfor.

8.1.6.7 Beskrivelse og vurdering af påvirkning af marine habitatområder

Alle arealer afvander til Langerak. Udvasning af næringsstoffer fra landbrugsarealer i oplandet til Langerak forventes at kunne påvirke habitatområderne Aalborg Bugt og Nibe/Gjøl Bredning.

I Natura 2000 basisanalysen for såvel Aalborg bugt som Nibe-Gjøl bredning vurderes det, at miljøet er påvirkeligt af effekten fra tilførsel af næringsstoffer.

Det fremgår desuden af Miljøministeriets vandplaner for områderne, at miljømålet er "god tilstand" og at dette mål ikke er opfyldt i området. Kommunen finder derfor, at enhver yderligere tilførsel af næringsstof vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den kumulative påvirkning øges i negativ retning.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrlovens §§ 10, 11 eller 12, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke området væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsen. Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et habitatområde væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets påvirkninger under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område.

Da det ikke kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke de internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt, har kommunen lavet en konsekvensvurdering, som findes i bilag 11. Heri vurderes tilstanden i områderne, samt det aktuelle projekts eventuelle påvirkninger af vandområderne i forhold til habitatbekendtgørelsen og efter Miljøstyrelsens vejledning.

I vejledningen har ministeriet opstillet 2 afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning:

1. Påvirkning fra projektet i sig selv.

Nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5% af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1% hvis der er tale om vandområder, der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

Aalborg Kommune har vurderet, at Langerak kan karakteriseres som et lukket bassin. Beregningerne viser, at det ansøgte for såvel kvælstof som fosfor vil udgøre under 1 pct. af den samlede udvaskning til Langerak. Ifølge afskæringskriteriet vil det ansøgte således ikke i sig selv have en skadevirkning på de aktuelle Natura 2000-områder.

2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter.

Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007.

Husdyrtrykket i Langerak er i perioden 2007-14 faldende. Belastningen med kvælstof og fosfor

fra andre kilder har i perioden været faldende. Aalborg kommune vurderer derfor, at projektet ikke i kumulation med andre projekter kan påvirke vandområdet negativt.

Konklusion

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at projektets udledning af kvælstof og fosfor til Aalborg bugt og Nibe-Gjøl Bredning via Langerak hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af habitatområderne.

8.2 Påvirkning med ammoniak fra udbringningsarealer

8.2.1 Beskrivelse og vurdering af påvirkning med ammoniak fra arealer

Aalborg Kommune vurderer, at der fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at der ikke vil være skadelige virkninger fra udbringningsarealerne på internationale naturbeskyttelsesområders integritet og overordnede bevaringsmålsætning. For den øvrige natur omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 i eller udenfor Natura 2000-området vurderes det, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning fra udbringningsarealerne.

9 Bedste tilgængelige teknik (BAT)

9.1 Emissionsgrænseværdi for ammoniak og fosfor

Aalborg Kommunes praksis for fastsættelse af BAT-niveau for ammoniak og fosforemission fra anlægget

Miljøklagenævnet har afgjort, at kommunerne i sager om godkendelse af husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 11 og § 12 skal anvende Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak (luftbåret kvælstof) og fosfor opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)", ved vurderingen af om det ansøgte lever op til kravet om anvendelse af BAT.

Vejledningen til beregningerne hentes fra Miljøstyrelsens hjemmeside:

http://www.mst.dk/Virksomhed_og_myndighed/Landbrug/Husdyrgodkendelser/bat/BAT-standardvilkaar.htm

På baggrund af Miljøstyrelsens vejledning beregnes en samlet maksimal ammoniak emissionsgrænseværdi for hele anlægget efter udvidelsen, som det fastsatte BAT-niveau.

I tilfælde, hvor emissionen medfører for høje tilførsler af ammoniak til følsom natur, uanset at BAT-niveauet er opfyldt, vil Aalborg Kommune stille vilkår om yderligere reduktion af ammoniakfordampningen fra anlægget.

Ansøger har frit valg med hensyn til valg af godkendte teknikker for opnåelse af BAT-niveauet.

I godkendelsen stilles vilkår, som sikrer at den forudsatte reduktion af ammoniakfordampningen opnås.

Når ansøger har redegjort for de teknikker, der indføres så BAT-niveauet overholdes, forlanges ikke redegørelse for fravalg af anden BAT-teknologi.

9.1.1 Beregning af den maksimale ammoniakfordampning

Med udgangspunkt i Miljøministeriets vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik for husdyrbrug med konventionel produktion af 10966 slagtesvin i gyllebaserede staldsystemer¹⁹ har Aalborg Kommune beregnet husdyrbrugs samlede emissionsgrænseværdi til 5033 kg N/år. Beregningen ses i tabel 9.1.

¹⁹ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), Miljøministeriet, Miljøstyrelsen maj 2011

Eksisterende stalde, som ikke renoveres	Antal dyr	Emissionsgrænse pr. årsdyr, korrigeret	BAT-niveau pr. staldafsnit
Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33/67)	9.712	0,474	4.602
Nye, gyllebaserede stalde			
Slagtesvin, delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	1.254	0,344	431
Samlet BAT-niveau for anlægget, kg N			5.033

Tabel 9.1. Oversigt over beregning af BAT-niveau for anlægget. Her er regnet med 2005/06 normer, da det indsendte ansøgnings-skema er en kopi af et gammelt skema. Derfor bruges emissionsgrænseværdier fra før 2011.

Den faktiske ammoniakemission fra ejendommen er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 4535 kg N/år. Ejendommen opfylder dermed kriterierne i den vejledende emissionsgrænseværdi for ammoniakfordampning fra produktion af slagtesvin.

9.1.2 Vurdering af BAT for ammoniak

Ansøger har frit valg med hensyn til valg af teknikker for opnåelse af det maksimale ammoniakniveau. I det forelagte projekt er der valgt at reducere ammoniakemissionen ved foderoptimering samt overdækning af gylletanke.

De beskrevne tiltag reducerer ammoniakfordampningen med følgende mængder N pr. år:

Ammoniakreducerende tiltag	Effekt af tiltag, kg N/år
Foderoptimering	531
Overdækning af gylletanke	82
I alt	613

I godkendelsen er der stillet vilkår, som sikrer, at den forudsatte reduktion af ammoniakfordampningen opnås.

Aalborg Kommune har samlet set vurderet, at det konkrete husdyrbrug ikke adskiller sig væsentlig fra forudsætningerne som ligger til grund for fastlæggelsen af emissionsgrænseværdien for slagtesvin²⁰, hvorfor denne anvendes til fastsættelse af BAT-niveauet for ammoniakemissionen.

Aalborg Kommune vurderer desuden, at anvendelsen af Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier sikrer, at kommunens udmeldte BAT-niveau er proportionalt. Med dette menes, at niveauet kan opnås ved hjælp af teknikker, som har en rimelig pris i forhold til den reducerede forurening samt i forhold til omkostningen pr. produceret slagtesvin.

Aalborg Kommune vurderer, at BAT-niveauet for ammoniakfordampning fra anlægget er overholdt, idet de valgte teknikker beregnet gennem Husdyrgodkendelse.dk samlet medfører en

²⁰ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin (gyllebaserede staldsystemer) - omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Miljøministeriet. Miljøstyrelsen 2011

ammoniakemission, som svarer til BAT beregnet efter Miljøstyrelsens vejledning. Det ikke vil være proportionalt at indføre yderligere ammoniaktiltag.

9.1.3 Beregning af emissionsgrænseværdi for fosfor

Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov, som ligger på 20-25 kg P/ha. Ved en fortsat ophobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges.

Langt størstedelen af tabet af fosfor fra landbruget til vandmiljøet er imidlertid historisk betinget som følge af ophobningen gennem årene af fosfor i jordens pulje. På landsplan er denne ophobning nedbragt i forbindelse med gennemførelsen af vandmiljøplanerne samt med indførelsen af afgift på foderfosfat. Opgørelser af landbrugets fosforbalance viser således, at fosforoverskuddet i marken er reduceret væsentligt siden 80'erne.

Herudover er der med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau mulighed for at regulere udledningen af fosfor til de udbringningsarealer, der afvander til særligt fosforfølsomme naturområder. På den baggrund er det Miljøstyrelsens opfattelse, at risikoen for tab af fosfor fra udbringningsarealerne til vandmiljøet derfor generelt set er væsentlig mindre i dag end tidligere.

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter enten fodringsteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller separeringsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgangning i biogasanlæg. Muligheden for afsætning kan på nuværende tidspunkt ikke forudsættes at være til stede for alle producenter. Alene af denne grund er teknikken ikke relevant ved fastlæggelse af branchespecifikke emissionsgrænseværdier for fosfor.

Emissionsgrænseværdien for fosfor opnåelig ved anvendelse af BAT for husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin i gyllebaserede staldsystemer omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12 fastlægges herefter til følgende:

Fosforindholdet i den mængde husdyrgødning der produceres på anlægget må maksimalt være 20,5 kg P/DE ab lager. Dette svarer til 28,7 kg fosfor pr. hektar ved udbringningen af husdyrgødning fra 1,4 dyreenheder (slagtesvin) på ansøgers samlede, godkendte areal.

Denne emissionsgrænseværdi er i overensstemmelse med det niveau, der betragtes som opnåeligt ved anvendelse af BAT i henhold til BREF-dokument om intensiv fjerkræ- og svineproduktion for slagtesvin omfattet af IPPC-direktivet.

BREF-dokumentets resumé fremhæver flg.:

Med hensyn til fosfor, er det basis for BAT at fodre dyr (fjerkræ eller svin) med successiv foder (fasefodring) med lavere samlet fosforindhold. I dette foder skal der bruges højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase med henblik på at garantere et tilstrækkeligt indhold af fordøjeligt fosfor. På Bakgård anvendes fasefodring og fytase.

Emissionsgrænseværdien kan anvendes af kommunerne i alle godkendelser af husdyrbrug med slagtesvineproduktion efter husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12, idet det her ikke har betydning, om der tale om et nyetableret eller eksisterende husdyrbrug.

Dette skyldes, at emissionsgrænseværdien vil kunne opfyldes ved foderoptimering, som er

en teknik, som står til rådighed for såvel nyetablerede som eksisterende husdyrbrug med slagtesvineproduktion. Alternativt kan emissionsgrænseværdien overholdes ved anvendelse af gylleseparering.

Det er vigtigt at understrege, at ansøgeren selv vælger, hvorvidt denne ønsker at opfylde emissionsgrænseværdien ved hjælp af foderoptimering eller ved anvendelse af alternative teknikker.

Fosforemission fra slagtesvinene:

BAT-niveau	Ansøgt drift
20,5 kg P/DE	6897 kg P/ 336,5 DE = 20,5 kg P/DE

9.1.4 Vurdering af emission af fosfor

Fosforemissionen fra anlægget ligger under det niveau, som Aalborg Kommune har vurderet som værende opnåeligt ved anvendelse af BAT. Ansøger har opnået dette ved at anvende foderoptimering. Dette uddybes nærmere i kapitel 7.

9.2 Management (ledelses- og kontrolrutiner)

Af BREF-dokumentet om intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra 2003 fremgår, at det kan det betragtes som BAT at registrere forbruget af næringsstoffer i produktionen, herunder fastlægge mål for husdyrholdets næringsbehov i forhold til forventet tilvækst, udarbejde foderplaner, der sikrer en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer og følge foderforbruget løbende. Disse elementer indgår i dansk husdyrproduktion gennem fastlæggelse af retningsgivende normer for husdyrholdets næringsbehov.

Det er også BAT at udforme lagringsfaciliteterne for gødning med tilstrækkelig kapacitet, indtil yderligere behandling eller tilførsel på markerne kan udføres²¹. Bagård har tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Disse elementer er allerede implementeret i dansk lovgivning.

Ansøger opfylder desuden BAT²² ved,

- At den flydende husdyrgødning opbevares i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger
- At beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring
- At beholderen tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år
- At der først sker omrøring af gyllebeholderen kort tid før beholderen skal tømmes f.eks. ved udspreddning.
- At 2 af beholderne dækkes med fast låg/telt,
- At 2 af beholderne dækkes ved at bruge et flydelag,

Overdækning af gyllebeholder har derudover den sideeffekt, at der kan spares diesel til udkørsel på marken, da der er et mindre volumen i gyllebeholderen.

²¹ BREF-resumé, s. v og xvi

²² BREF-resumé, s. v og xvi

Ansøger mener, at hans praksis vedr. udbringning af flydende husdyrgødning lever op til BAT på nedenstående punkter. Det er således BAT:

- At minimere emissionerne fra gødning til jord og grundvandet ved at afbalancere mængden af gødningen med afgrødens forventede krav
- At tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder vekseldrift. Det sker bl.a. ved udarbejdelse af mark- og gødningsplaner samt gennemgang af markerne med en planteavlskonsulent.
- at reducere forurening af vand ved navnlig at gøre alt det følgende:
 - ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker
 - ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet)
 - at sprede gødning så tæt så muligt før den maksimale afgrødevekst og optagelse af næringsstoffer finder sted
 - ikke at tilføre gødning til jorden, når marken er vandmættet, oversvømmet, frosen eller snedækket
- at ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes det at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold dvs. kølig, fugtig og vindstille eller ved direkte nedfældning.
- at håndtere spredningen af gødning således, at lugtgener mindskes på steder, hvor det er sandsynligt, at naboer kan berøres, ved navnlig at gøre alt det følgende:
 - at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage
 - at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene

Ansøger forbeholder sig dog muligheden for at køre husdyrgødning ud i weekender, hvis der har været ekstraordinære vejrforhold, som har hindret udkørsel i en lang periode. Dette forbehold tages for i disse specielle situationer at optimere udbringningen i forhold til planternes optagelse af husdyrgødningens næringsstoffer og herunder at mindske ammoniakfordampningen og lugtemissionen.

Grisene leveres i øvrigt til Danish Crown, og produktionen lever derfor op til den "code of practice", der er udformet af slagteriet.

Besætningen er godkendt efter DANISH-produktstandarden. Standarden sikrer, at besætningen lever op til dansk og EU-lovgivning omkring dyrevelfærd, miljø og fødevarer sikkerhed. Besætningen bliver som minimum auditeret hvert tredje år.

I henhold til DANISH-produktstandarden skal ansøger som minimum følge nedenstående punkter vedr. egenkontrol i svinebesætningen:

- Der skal i CHR være ajourførte optegnelser og dokumentation over besætningens til- og afgang af grise.
- Ved indkøb af smågrise fra en fast leverandør skal producenten sikre sig, at griseringssaftalen er registreret i CHR.
- Der skal være modtagekontrol af foder i form af følge- og indlægssedler. Faktura gemmes i 5 år.
- Der skal være dokumentation for foderets sammensætning.

- Vejledning om god produktionspraksis – en branchekode skal være udfyldt og underskrevet.
- Der skal være dokumentation for alle udførte dyrlægebesøg. Besøgsrapporterne gemmes i 5 år.
- Hvis der er indgået en sundhedsrådgivningsaftale, skal denne kunne fremvises.
- Ved anvendelse af medicin skal der føres behandlingsbog, og skriftlige anvisninger fra dyrlægen skal foreligge.
- Antibiotika og kemoterapeutikaholdige lægemidler må ikke findes på bedriften efter ordinationsperioden medmindre de er genordineret af dyrlægen.
- Behandlede svin skal mærkes individuelt eller på stiniveau, så de kan identificeres inden for tilbageholdelsesperioden.
- Der skal kunne fremvises udfyldt egenkontrolprogram for dyrevelfærd (først gældende når bekendtgørelse er offentliggjort).
- I sohold skal fravænningsalderen kunne dokumenteres.
- Funktioner af mekanisk og automatisk udstyr, der har betydning for svinenes sundhed og velfærd, skal kontrolleres hver dag, og eventuelle fejl eller mangler skal snarest afhjælpes.
- Der skal være dokumentation for, at døde dyr afhentes af godkendt destruktionsvirksomhed.

9.2.1 Ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning

De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden.

Det er Aalborg Kommunes opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken.

9.2.2 Nitratudvaskning ved udbringning af husdyrgødning

De teknikker, der kan reducere nitratudvaskningen i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, er rettet mod at øge planternes udnyttelse af det tilførte kvælstof.

I forbindelse med gennemførelsen af serien af vandmiljøplaner er en stor del af de virkemidler, der kan reducere den del af nitratudvaskningen, som stammer fra husdyrgødningen, allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen. Blandt andet er der fastsat harmonikrav samt regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. Endvidere er der i medfør af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (gødskningsloven) fastsat bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i markdriften samt krav til kvælstofudnyttelsen ved anvendelse af husdyrgødning.

Det er Aalborg Kommunes vurdering, at det niveau, som er opnåeligt ved anvendelse af BAT i relation til udvaskning af nitrat ved anvendelse af husdyrgødning i marken allerede er opnået via krav, som er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

9.2.3 Gener fra husdyrbruget

Gener fra husdyrbruget (lugt, støj, støv, lys og lignende) udgør hovedsageligt et problem i miljømæssig henseende, såfremt et husdyrbrugs anlæg ligger i nærheden af naboer, der kan blive påvirket.

Aalborg Kommune vurderer, at disse gener skal reguleres med udgangspunkt i

de lokale forhold, der er gældende for det pågældende husdyrbrug, med hjemmel i husdyrgodkendelseslovens § 27, stk. 1, 2. punktum, nr. 1 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11, stk. 1, nr. 3 og 11 – og for så vidt angår lugt: husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt B (beskyttelsesniveauet for lugt). Miljøstyrelsen har med samme begrundelse undladt at vejledende emissionsgrænser for disse parametre og området er i øvrigt kun i meget begrænset omfang behandlet i BREF dokumentet for fjerkræ- og svinebrug.

9.2.4 Forbrug af energi og vand

Det er vanskeligt at opstille egentlige grænser for forbruget af vand og energi. Hertil kommer, at vand- og energiforbrug i et vist omfang afhænger af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom, herunder hvilke teknologiske løsninger der anvendes til begrænsning af forurening.

Ifølge BREF-dokumentet om intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra 2003 samt det tværgående BREF-dokument om energi betragtes det som BAT, at arbejde på at optimere energieffektiviteten på anlægget. Endvidere kan det betragtes som BAT at registrere vand- og energiforbruget løbende med henblik på at identificere defekter, samt vælge udstyr med fokus på vand- og energibesparende egenskaber.

9.2.5 Energibesparende foranstaltninger

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at undgå modstand i ventilationssystemet ved jævnlig rengøring af dette, optimere udformningen af ventilationssystemet, så der opnås en god temperaturkontrol, samt at anvende lavenergibelysning.

I dette projekt sker dette bl.a. i forbindelse med ventilationsanlægget, som er én af de særligt energiforbrugende installationer. Desuden spares energi ved at der installeres et nyt halmfyr.

Ventilationsanlægget kontrolleres og rengøres jævnligt og der er alarm ved driftsforstyrrelser eller svigt i ventilationssystemet. Desuden er ventilationen styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget. Dette vurderes at være BAT.

Der er lavet en energirapport på husdyrbruget i august 2015. Denne energigennemgang viser, at der generelt er valgt energioptimale løsninger på husdyrbruget. Aalborg Kommune anser energirapporten for at være en del af BAT og at det ligeledes er BAT at indføre de energibesparende tiltag, som anbefales i rapporten.

9.2.6 Vandbesparende foranstaltninger

Til aktiviteter, hvor der bruges vand, er det BAT at reducere vandforbruget.

Dette brug lever op til BAT mht. vandforbrug ved at drikkenipler og lign. jævnligt tilses for at opdage evt lækager.

Aalborg Kommune vurderer, at der er fokus på vandbesparende foranstaltninger, og at BAT-kravene mht. vandforbrug er opfyldt.

9.2.7 Opbevaring af affald, kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer

Aalborg Kommune vurderer det er BAT, at større landbrugsvirksomheder sorterer og registrerer affald i overensstemmelse med affaldsbekendtgørelsens forskrifter. Formålet er til stadighed at have fokus på affaldssortering og eventuel genanvendelse.

Aalborg Kommune vurderer således, at ved overholdelse af de stillede vilkår, vil oplag og håndtering af affald, råvarer og hjælpestoffer ikke påvirke miljøet.

9.2.8 Samlet vurdering i forhold til BAT

Samlet set vurderer Aalborg Kommune, at det ansøgte lever op til BAT på alle relevante punkter.

De stillede vilkår i forhold til vand, energi og affaldshåndtering sikrer at husdyrbruget til stadighed har fokus på affaldssortering samt energi- og vandforbrug.

Den beskrevne drift af husdyrbruget, herunder opbevaring og udbringning af husdyrgødning sikrer at miljøpåvirkninger og eventuelle gener fra husdyrbruget er begrænset mest muligt.

10 Alternative løsninger og 0-alternativet

10.1 Alternative løsninger

Et alternativ til dette projekt vil være at udvide ejendommen på Lillevordevej 9, som er ejet af ansøgeres forældre. Dette ville bringe produktionen tættere på byen og der skal opføres nye stalde.

10.1.1 Vurdering af alternative løsninger

Det vurderes samlet set at det overvejede alternativ ikke er bedre end det ansøgte projekt.

10.2 0-alternativ

0-alternativet er lig med den eksisterende produktion.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugerhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides.

Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige, samfundsmæssige og landskabelige konsekvenser, det giver. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Miljømæssigt vil 0-alternativet betyde, at miljøpåvirkningen i nærområdet omkring 'gården' ikke øges yderligere.

10.2.1 Vurdering af 0-alternativ

Det er Aalborg Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på Bakgård ikke påvirker lokalområdet væsentligt i negativ retning.

Med hensyn til nabogener set i forhold til 0-alternativet kontra udvidelsen, er det Aalborg Kommunes vurdering, at udvidelsen på Bakgård ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne omkring gården end ved den nuværende produktion.

Det er Aalborg Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at 0-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau på Bakgård, ville være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.).

11 Husdyrbrugets ophør

11.1 Nedlukningsplan

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand. Der vil således blive tilkaldt en slamsuger for at tømme gyllebeholderen samt gyllekummerne. Derudover vil der blive gennemført en rengøring af anlægget, således at der ikke forekommer forurening herfra. Spildevandet vil blive kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen. Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren og elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug. Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter.

Bygningsmassen vil helt eller delvis blive fjernet. Det sker i henhold til lovgivningen. I hvor stor en grad, at bygningerne fjernes, afhænger af deres tilstand og mulighed for anden udnyttelse. Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift.

Ved ophør af driften på husdyrbruget skal følgende foranstaltninger udføres;

11.2 Vilkår for nedlukningsplan

52. Ved husdyrbrugets ophør skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger.

- a. Gyllebeholder, fortank med rørsystemer, gyllekanaler mv. skal tømmes og rengøres.
- b. Alle staldafsnit skal tømmes for husdyrgødning og rengøres.
- c. Olietanke tilknyttet husdyrbruget skal tømmes.

53. Oplag af husdyrgødning skal bortskaffes og stalde, lader og pladser m.v. skal rengøres.

54. Oplag af foder skal bortskaffes.

55. Farligt affald, restkemikalier, olieaffald, medicinaffald mv. skal bortskaffes i henhold til Aalborg Kommunes affaldsregulativer. (se afsnittet om affald).

11.3 Vurdering af ophør

Aalborg Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

12 Kontrol, egenkontrol og dokumentation

12.1 Vilkår for tilsyn, kontrol og egenkontrol

56. Der skal til enhver tid kunne fremvises dokumentation, der kan vise dyreholdets størrelse og sammensætning herunder overholdelsen af vilkår 12 f.eks. ved hjælp af E-kontrol. Endvidere skal der kunne fremvises dokumentation for produktionens størrelse 3 år efter miljøgodkendelsen er meddelt (eller evt. udløbsdato for miljøgodkendelsen).
57. Der skal føres logbog over at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 13. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.
58. Der skal føres en logbog vedr. fodring eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
- antal producerede dyr
 - gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
 - foderforbrug pr. kg tilvækst
 - det gennemsnitlige indhold af råprotein og fosfor pr. FESv i foderblandingerne. N og P af dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september år (for eksempel 2015) til 15. februar i år (for eksempel 2017).
59. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
60. Logbogen vedr. fodring/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
61. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for anvendelsen af gødning i form af kopi af indsendte gødningsregnskaber. Ved modtagelse af husdyrgødning skal antal DE dokumenteres via underskrevet Skema B1 (overførselsaftale) og indsendt gødningsregnskab.
62. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for markdriften, f.eks. ansøgninger og markkort fra Grundbetalingsordningen og nøgletal fra markplanen.
63. Dokumentation i form af logbøger, kvitteringer, grundbetalingsansøgninger, gødningsregnskaber, forpagtnings- og overførselsaftaler (af mindst 1 års varighed) samt evt. grønt regnskab, aftaler om afsætning til biogasanlæg m.v. skal opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.
64. Der skal føres register over husdyrbrugets affald, f.eks. i form af kvitteringer for bortskaffelse af de enkelte affaldsfraktioner. Registeret eller kvitteringer for bortskaffelse af affald skal opbevares i 5 år og forevises ved tilsyn.

13 Bilagsliste

- Oversigt over lovgrundlag og kildehenvisninger
- Bilag 1 Kortbilag over udbringningsarealer – alle arealer med eller uden udbringning
- Bilag 2 Bygningsoversigt
- Bilag 3A Afstand fra husdyrbruget til nærmeste nabo
- Bilag 3B Afstand fra husdyrbruget til byzone, samlet bebyggelse mm
- Bilag 4 Oversigtskort med angivelse af afløbsforhold for husdyrbruget
- Bilag 5 Energigennemgang
- Bilag 6 Vejledningen Affaldstyper i landbruget
- Bilag 7 Beredskabsplan
- Bilag 8 Punkt til beregning af kvælstofdeposition
- Bilag 9 Markoversigt
- Bilag 10 Sædskiftenotat
- Bilag 11 Konsekvensvurdering af Langerak
- Bilag 12 Interne transportveje

14 Lovoversigt og kildehenvisninger

- Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. (Lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juni 2015) Populær titel: Husdyrloven
- Lov om miljøbeskyttelse (Lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010) Populærtitel: Miljøbeskyttelsesloven
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. (Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014). Populær titel: Godkendelsesbekendtgørelsen
- Bekendtgørelse erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (Bekendtgørelse 594 af 4. maj 2015) Populær titel: Husdyrgødningsbekendtgørelsen
- Lov om landbrugsejendomme (lovbekendtgørelse nr. 26 af 14. januar 2015)
- Bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (Bekendtgørelse nr. 463 21. maj 2007) Populærtitel: Bekendtgørelse om brugerbetaling
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Bekendtgørelse nr. 1321 af 21. december 2011) Populær titel: Olietankbekendtgørelsen
- Bekendtgørelse om affald (Bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012) Populær titel: Affaldsbekendtgørelsen
- Vejledning om ekstern støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 af november 1984
- Bekendtgørelse om påfyldning og vask mv. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler (Bekendtgørelse nr. 1355 af 14. december 2012)
- Aalborg Renovationsvæsens affaldsregulativer (findes på www.skidt.dk)

15 Samlet oversigt med vilkår

1 Meddelelse om miljøgodkendelse

2 Resumé og samlet vurdering

3 Generelle forhold

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Lillevordevej 11, 9280 Storvorde, herunder alle arealer der er vist på bilag 1
2. Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
3. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på husdyrbruget. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
4. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Den maksimale produktion skal være opnået indenfor 3 år efter, at godkendelsen er meddelt. Hvis det godkendte produktionsomfang ikke er opnået senest den 9.11.2018, bortfalder den del, der ikke er udnyttet. Dvs. at miljøgodkendelsen reduceres til det opnåede niveau.
5. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.

4 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

6. Den nye tilbygning i den vestlige ende af slagtesvinestald B, er ca. 13 m lang med samme bredde og højde og farver som eksisterende bygning. Jfr. bilag 2.
7. Der skal være overdækning på gyllebeholderen på Torsvej 4 (matrikel 9c Gudum By, Gudum) samt beholder nr. 7 på Lillevordevej 11. Jfr. bilag 2

5 Husdyrhold, staldanlæg og drift

8. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført, som beskrevet i tabel 5.1.
9. Den samlede produktion må ikke overstige 336,5 DE beregnet ud fra omregningsfaktoren for dyreenheder jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. nr. 594 af 4. maj 2015 bilag 1 Afsnit G.
10. Inden for dette produktionsniveau tillades mindre afvigelser i ind- og afgangsvægt, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides.
11. Produktionen skal foregå kontinuerligt
12. Der må på ejendommen maksimalt være 158,9 ton slagtesvin ad gangen, svarende til 2238 slagtesvin på stald med en gennemsnitsvægt på 71 kg.
13. Gyllen i gyllekanalerne skal udpumpes mindst hver 7 dag i de eksisterende stalde (stald 1, 2 og 3 på bilag 2)
14. Udslusning skal foretages mellem kl. 8 og 16 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.

15. Ventilatorer skal renholdes efter behov – mindst én gang om året – samt vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg. Ved driftsstop skal skaden udbedres og systemet skal hurtigst muligt være i drift.
16. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres at stier og båse holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.
17. Staldanlægget skal renholdes mellem hvert hold slagtesvin.
18. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at spild undgås.
19. Udskiftningen af belysning til LED-lys gennemføres i forbindelse med alm. vedligehold jfr. energirapporten. I tilbygningen etableres LED-lys.
20. Al vask af sprøjte, dyretransportvogn/biler samt maskiner og redskaber, hvorfra der kan komme gødningsrester, skal foregå på støbt/tæt plads med opsamling og bortledning af restvandet til opsamlingsbeholder eller gyllesystemet. Pladsen skal overholde anvisningerne i kapitel 8 i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Hvis der er risiko for, at vandet fra pladsen kan indeholde rester af olie, skal restvandet passere et sandfang og evt. olieudskiller, før vandet ledes til opsamling. Pladsen kan anvendes til påfyldning af marksprøjte og udvendig vask af denne, hvis pladsen tillige overholder reglerne, herunder afstandsbestemmelserne m.v., i vaskepladsbekendtgørelsen.
21. Husdyrbruget skal føre register over affaldsproduktionen. Registeret skal indeholde oplysninger om fraktion, art, mængde og sammensætning af det producerede affald. Farligt affald skal anmeldes, jf. kommunens regler herom.
22. Spildolie og farligt affald skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal placeres på en fast, tæt bund med opkant eller i en spildbakke. Opsamlingskapaciteten skal svare til volumen på den største beholder. Oplagspladsen skal som minimum være overdækket med et halvtag.
23. Olietromler mv. skal placeres på en fast, tæt bund med en opkant eller i en spildbakke. Opsamlingskapaciteten skal svare til volumen på den største beholder. Oplagspladsen skal som minimum være overdækket med et halvtag.
24. Opbevaring af diesel / fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som er opstillet i henhold til typegodkendelsen, og der må ikke være mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Overjordiske tanke skal sikres mod påkørsel.
25. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til **Alarmcentralen, tlf.: 112** og efterfølgende straks at underrette **Aalborg Kommune, Miljø- og Energiforvaltningen på tlf.: 99 31 20 00**.
26. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for husdyrbrugets ansatte og øvrige, der færdes på husdyrbruget. (Vedlagt som bilag 7)

6 Gødningsproduktion og –håndtering

27. Der kan modtages 29 DE svinegylle i planperioden (1/8 til 31/7) beregnet ud fra omregningsfaktoren for dyreenheder jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. nr. 594 af 4. maj 2015 bilag 1 Afsnit G. Jfr. tabel 6.1.
28. Ændringer i opbevaringskapaciteten, både i opadgående og nedadgående retning, skal godkendes af tilsynsmyndigheden, før ændringen foretages.

29. *Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås.*
30. *Efter endt omrøring og udkørsel skal flydedug/telt lukkes igen umiddelbart efter. Skader på den faste overdækning skal straks repareres, således at overdækningen altid er helt tæt.*
31. *Påfyldning af gylle skal ske fra gyllevogn med påmonteret suge/pumpetårn.*
32. *Der må ikke foretages håndtering af gylle, herunder omrøring og udkørsel af husdyrgødning fra anlægget på Lillevordevej 11 lørdag eller søn- og helligdage.*

7 Forurening og andre gener fra husdyrbruget

33. *Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være maksimalt 33.556 kg N pr. år. Formlen for type 2 korrektion for 2005/6 skal anvendes.*
34. *Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være maksimalt 6.865 kg P pr. år. Formlen for type 2 korrektion for 2005/6 skal anvendes.*
35. *Husdyrbruget skal drives og renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.*
36. *Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften af husdyrbruget giver anledning til væsentligt flere lugtgener for de omkringboende end forventet, skal husdyrbruget lade udarbejde en handlingsplan for at nedbringe lugtgenerne, herunder evt. at foretage lugtmålinger. Inden dokumentationsprogrammet iværksættes skal det godkendes af tilsynsmyndigheden, og undersøgelsens omfang vil efter konkret vurdering blive fastsat af tilsynsmyndigheden. Alle udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.*
37. *Viser ovennævnte dokumentation, at der er væsentlige lugtgener, skal de afhjælpende foranstaltninger udføres efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.*
38. *Kravet om dokumentation af lugtforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viste, at lugtemissionen ikke kan overholdes.*
39. *Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de til enhver tid gældende retningslinjer for fluebekæmpelse.*
40. *Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for ophold af skadedyr (rotter m.v.).*
41. *Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.*
42. *Transport af gylle til mark 9 samt markerne beliggende øst herfor skal foregå i lukket lastvogn*
43. *Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder generne væsentlige.*
44. *Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden.*
45. *Virksomhedens bidrag til støjbelastningen må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelsen eller dennes opholdsarealer:*
46. *Driften må ikke medføre støvgener udenfor husdyrbrugets arealer.*

47. *Fodersiloer skal indrettes således at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.*

8 Arealerne

48. *Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de 261 ha udspretningsareal, som fremgår af bilag 1.*

49. *På husdyrbrugets udbringningsarealer må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til et husdyrtryk på 1,4 DE/ha. pr. planår (1/8-31/7) i svinegylle.*

50. *Der må ikke tilføres husdyrbrugets arealer anden organisk nitrat- eller fosforholdig gødning som f.eks. affald.*

51. *Hvis alternativ 1 vælges: På husdyrbruget skal der hvert år være 5 % efterafgrøder, ud over de til en hver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning.*

Eller Hvis alternativ 2 vælges: På alle husdyrbrugets udbringningsarealer anvendes et svinesædskifte, der har et udvaskningsindeks på maksimalt 86 jf. bilag 10

9 Bedste tilgængelige teknik (BAT)

10 Alternative løsninger og 0-alternativet

11 Husdyrbrugets ophør

52. *Ved husdyrbrugets ophør skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger.*

- a. *Gyllebeholder, fortank med rørsystemer, gyllekanaler mv. skal tømmes og rengøres.*
- b. *Alle staldafsnit skal tømmes for husdyrgødning og rengøres.*
- c. *Olietanke tilknyttet husdyrbruget skal tømmes.*

53. *Oplag af husdyrgødning skal bortskaffes og stalde, lader og pladser m.v. skal rengøres.*

54. *Oplag af foder skal bortskaffes.*

55. *Farligt affald, restkemikalier, olieaffald, medicinaffald mv. skal bortskaffes i henhold til Aalborg Kommunes affaldsregulativer. (se afsnittet om affald).*

12 Kontrol, egenkontrol og dokumentation

56. *Der skal til enhver tid kunne fremvises dokumentation, der kan vise dyreholdets størrelse og sammensætning herunder overholdelsen af vilkår 12 f.eks ved hjælp af E-kontrol. Endvidere skal der kunne fremvises dokumentation for produktionens størrelse 3 år efter miljøgodkendelsen er meddelt (eller evt. udløbsdato for miljøgodkendelsen).*

57. *Der skal føres logbog over at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 13. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.*

58. *Der skal føres en føres en logbog vedr. fodring eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:*

- antal producerede dyr

- gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
- foderforbrug pr. kg tilvækst
- det gennemsnitlige indhold af råprotein og fosfor pr. FESv i foderblandingerne.

N og P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september år (for eksempel 2015) til 15. februar i år (for eksempel 2017).

59. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.

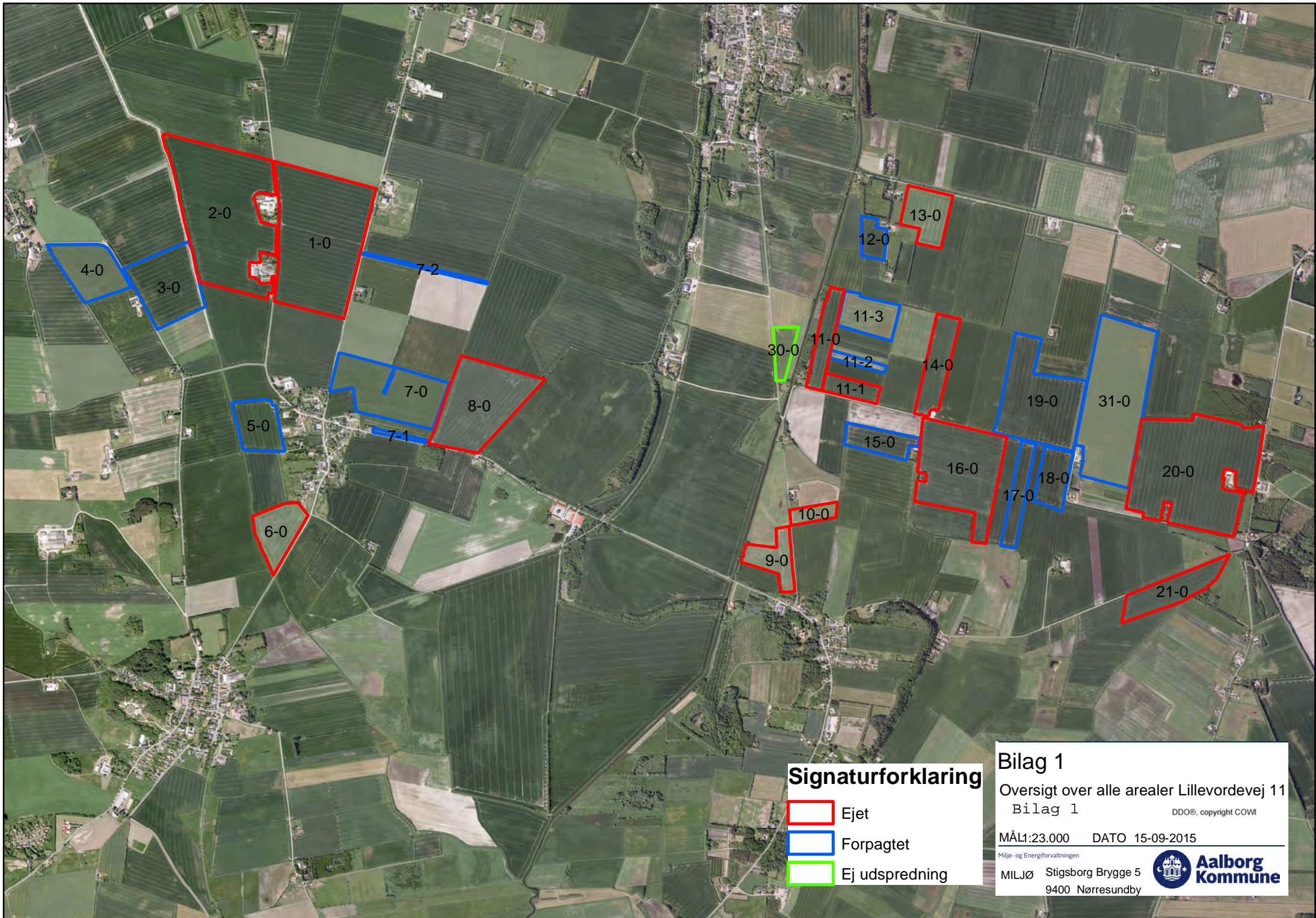
60. Logbogen vedr. fodring/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

61. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for anvendelsen af gødning i form af kopi af indsendte gødningsregnskaber. Ved modtagelse af husdyrgødning skal antal DE dokumenteres via underskrevet Skema B1 (overførselsaftale) og indsendt gødningsregnskab.

62. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for markdriften, f.eks. ansøgninger og markkort fra Grundbetalingsordningen og nøgletal fra markplanen.

63. Dokumentation i form af logbøger, kvitteringer, grundbetalingsansøgninger, gødningsregnskaber, forpagtnings- og overførselsaftaler (af mindst 1 års varighed) samt evt. grønt regnskab, aftaler om afsætning til biogasanlæg m.v. skal opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.

64. Der skal føres register over husdyrbrugets affald, f.eks. i form af kvitteringer for bortskaffelse af de enkelte affaldsfraktioner. Registeret eller kvitteringer for bortskaffelse af affald skal opbevares i 5 år og forevises ved tilsyn.



Signaturforklaring

- Ejet
- Forpagtet
- Ej udspredning

Bilag 1
Oversigt over alle arealer Lillevordevej 11
Bilag 1 DDO®, copyright COWI

MÅL1:23.000 DATO 15-09-2015

Miljø- og Energiforvaltningen

MILJØ Stigsborg Brygge 5  **Aalborg Kommune**
9400 Nørresundby



- 1: Slagtesvinestald A
- 2: Slagtesvinestald B
- 3: Slagtesvinestald C
- 4: Foderlade
- 5: Garage
- 6: Servicerum
- 7: Gylletank 200 m3
- 8: Gylletank 1720 m3
- 9: Gylletank 1720 m3
- 10: Tilbygning slagtesvin



AGRI NORD - Aalborg
Planteavl

Hobrovej 437, 9200 Aalborg SV Bilag 2
 Tlf. 98345120



Skema nr. 9262
Bygninger

J.Nr.

Dato: 06.08.2015 / 13:15:37

Init.: tic



Afstand til nabobeboelse
Lillevordevej 11A er ca 51m

Lillevordevej 11

Afstandskort A
Bilag 3A

DDO®, copyright COWI

MÅL 1:1.346 DATO 24-08-2015 INIT HPP/VIL

Miljø- og Energiforvaltningen

MILJØ Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby



**Aalborg
Kommune**

Afstand til område som i lokalplan er udlagt til boligformål Torderup over 1 km

Afstand til samlet bebyggelse (Tiendemarken 14A) over 900m

Afstand til Byzone Vaarst over 2 km

Lillevordevej 11

Afstandskort B
Bilag 3B

DDO®, copyright COWI

MÅL 1:16.811 DATO 24-08-2015 INIT HPP/VIL

Miljø- og Energiforvaltningen

MILJØ Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby



**Aalborg
Kommune**



- 1: DAKA
- 2: 2 små containere + 2 papircontainere i garagen
- 3: Nedgravet tank 4000 ltr. fra 2003
- 4: Oliefyr
- 5: Servicerum
- 6: Trixtank
- 7: Udlevering
- 8: Indlevering
- 9: Vaskeplads
- 10: Alt tagvand til dræn
- 11: Børing
- 12: Tilbygning slagtesvin

AGRI NORD - Aalborg
Planteavl

Bilag 4



Hobrovej 437, 9200 Aalborg SV
 Tlf. 98345120

Skema nr. 9262
Anlægsoplysninger

Dato: 06.08.2015 / 13:15:37

J.Nr.

Init.: tic

Kim Adamsen
Lillevordevej 11
9280 Storvorde

10. august 2015

Energi gennemgang af svinebesætning

Efter gennemgang af svinebesætningen kan det konstateres at det oplyste energiforbrug fint modsvarer det beregnede forbrug.

Energiforbruget bruges på opvarmning af staldene, foderblanding og belysning.

Belysningen er delvist udskiftet til energibesparende LED lys og resten er under udskiftning.

Til opvarmning er der et ældre halmfyr som udskiftes inden udgangen af 2015

Det kan efter gennemgangen konstateres at der ingen rentable energioptimeringer er at udfører.

Venlig hilsen

Jan Skifter Sørensen
Energirådgiver

Direkte +45 2176 8111
E-mail jso@agrinord.dk



Agri Nord, Aalborg
Hobrovej 437
9200 Aalborg SV
Tlf. 9634 5100

Agri Nord, Aars
Markedsvej 6
9600 Aars
Tlf. 9998 9700

Agri Nord, Hobro
Horsøvej 11
9500 Hobro
Tlf. 9657 6800

PARTNER I
DLBR

Affald i landbruget

Virksomheder i Aalborg Kommune, der har tilmeldt sig, har fra 2012 adgang til Genbrugspladsen Sundsholmen. Virksomheder har ikke adgang til de øvrige genbrugspladser.

På Genbrugspladsen Sundsholmen kan virksomheder mod betaling af gebyr aflevere sorteret affald.

Køretøjer med totalvægt under 3.500 kg har adgang. Køretøj må medbringe trailer.

Traktorer under 3.500 kg totalvægt har også adgang til pladserne. Traktoren må medbringe vogn.

Affald skal kildesorteres.

Virksomheder skal sikre sig, at væsentlige dele af deres genanvendelige kildesorterede affald genanvendes.

Læs mere på www.skidt.dk.

Farligt affald

Virksomheder kan mod betaling af gebyr aflevere op til 200 kg farligt affald om året på genbrugspladsen. Se www.skidt.dk.

Ved aflevering modtager virksomheden en kvittering for det afleverede farlige affald.

Store mængder affald

For beton, tegl, fyldpladsaffald, jord, haveaffald og elektronik/hårde hvidevarer må der højst afleveres 100 kg pr. gang på genbrugspladsen. En virksomhed kan mod betaling aflevere større mængder af de nævnte affaldstyper følgende steder:

- elektronik og hårde hvidevarer på [DPA-Systems regionale indsamlingssteder](#). Se www.dpa-system.dk.
- øvrige affaldstyper på [Affalds- og Genbrugscenter Rørdal](#).

Af asbestholdigt eternit må der højst afleveres 100 kg (svarende til 6 plader) pr. gang på genbrugspladsen. Er mængden over 100 kg, kan der mod betaling afleveres følgende steder:

- [Rærup Kontrollerede Losseplads](#)
- [Renovest](#)

For asbestholdigt eternit og fyldpladsaffald gælder det, at der skal foreligge en forhåndskaraktisering af affaldet, inden det kan afleveres.

Generelle oplysninger vedrørende bortskaffelse af affald findes i "Affaldsguiden" på Renovations hjemmeside www.skidt.dk. Her kan man for de enkelte affaldstyper få oplyst mulighederne og reglerne for bortskaffelse af den aktuelle affaldstype.

I skemaet neden for, er der i kolonnen "Genbrugsplads" markeret med "X", hvis fraktionen kan afleveres på Genbrugspladsen Sundsholmen efter ovenstående retningslinjer.

Affaldstype	Genbrugsplads	Håndtering
Afdækningsplast/ landbrugsplast		Afleveres til genbrug. Plast, der ikke kan genbruges på grund af for mange urenheder (f.eks. jord), afleveres til forbrænding på I/S Reno-Nord eller I/S Aars Varmeværk.
Akkumulatorer	X	Afleveres til indsamlingsvirksomheder, der er registreret hos Miljøstyrelsen. Oplysninger om ordningen kan hentes på www.dpa-system.dk .
Asbestholdige eternitplader	X (Max. 100 kg)	Deponering på Rærup Kontrollerede Losseplads eller Renovest.
Batterier fra håndværktøjer	X	Er under ordningen om producentansvar. Oplysninger om muligheder for bortskaffelse kan fås ved henvendelse til Renovations konsulentafdeling, på www.skidt.dk eller på www.dpa-system.dk .
Beton- og teglbrokker	X (Max. 100 kg)	Aflevering til anlæg, der sikrer genanvendelse. Ved benyttelse uden knusning i anlægsarbejder er tilladelse fra Teknisk Forvaltning påkrævet.
Brændbart affald	X	Sammen med dagrenovation eller til forbrænding på I/S Reno-Nord eller I/S Aars Varmeværk.
Dagrenovation		Tilslutningspligt til den kommunale indsamlingsordning med mindst 100 liter/uge.
Dunke fra sprøj- temidler - tomme og rengjorte	X	Som beskrevet under brændbart affald. Ved enkelte gamle sprøjtemidler skal tomme dunke håndteres som farligt affald (se dette), og må derfor ikke afbrændes. Dette vil stå på etiketten.
Dæk	X	Indsamlingsvirksomheder, der er registreret hos Miljøstyrelsen til indsamling af dæk. Oplysninger herom kan fås via hjemmesiden www.dmf-tyres.dk eller www.skidt.dk .

Affald i landbruget

Affaldstype	Genbrugsplads	Håndtering
Elektronik	X (Max. 100 kg)	Er under ordningen om producentansvar for elskrot. Oplysninger om muligheder for bortskaffelse kan fås ved henvendelse til Renovations konsulentafdeling, på www.skidt.dk eller på www.dpa-system.dk .
Eternitplader uden asbest	X (Max. 100 kg)	Kontakt Teknisk Forvaltning.
Farligt affald	X (Max. 200 kg)	Benyttelse af en godkendt transportør*, et godkendt modtageanlæg** eller Renovations afhentning enten ved ringeordning eller ved tilmelding til årlig afhentning.
Filtre fra åndedrætsværn	X	Som beskrevet under brændbart affald.
Gødning	X	Som beskrevet under farligt affald.
Halm	X	Nedpløjes Overskud fra afdækning kan afbrændes - kontakt Beredskabscenteret inden afbrænding (tlf. nr. 7011 5511).
Have- og parkaffald	X (Max. 100 kg)	Til kompostering (Affalds- og Genbrugscenter Rørdal).
Imprægneret træ	X	Deponering på Rærup Kontrollerede Losseplads eller Renovest.
Isolering	X	Deponering på Rærup Kontrollerede Losseplads eller Renovest.
Jern og metal	X	Kan afleveres til miljøgodkendte anlæg, der sikrer genanvendelse.
Kadavere		Destruktion - typisk DAKA. Der er firmaer, der tilbyder kremering af kæledyr (Dansk Dyrekremering og AVV).
Klinisk risikoaffald - kanyler og skalpeller		Skal være tilmeldt indsamlingsordningen, der varetages af Renovation. Én tilmelding pr. landmand er tilstrækkelig.
Kviksølv	X	Som beskrevet under farligt affald.
Kølervæske	X	Som beskrevet under farligt affald.
Lysstofrør og lavenergipærer	X	Som beskrevet under elektronik.
Malingsrester	X	Som beskrevet under farligt affald.
Medicinrester og medicinglas	X	Som beskrevet under farligt affald.
Oliefiltre	X	Som beskrevet under farligt affald.
Pap og papir	X	Genanvendeligt pap og papir skal afleveres til genanvendelse eventuelt i samarbejde med en indsamler registreret i Miljøstyrelsens affaldsregister, som indsamler til genanvendelse. Se www.mst.dk .
Plastfolie	X	Som beskrevet under afdækningsplast/landbrugsplast.
PVC	X	Genanvendeligt PVC: Afleveres til genanvendelse gennem WUPPI-ordningen. PVC til deponering: Afleveres til Rærup Kontrollerede Losseplads eller Renovest.
Spildolie	X	Til genbrug eller som beskrevet under farligt affald.
Spraydåser	X	Som beskrevet under farligt affald.
Sprøjterester	X	Som beskrevet under farligt affald.
Sække	X	Som beskrevet under brændbart affald.

* Med godkendt transportør menes, at der benyttes en transportør, som er registreret i "Affaldsregisteret". Nærmere oplysninger om dette kan findes på www.mst.dk.

** Med godkendt modtageanlæg menes, at det pågældende modtageanlæg skal være optaget på Renovations liste over godkendte modtageanlæg. Når modtageanlægget er optaget på listen, foreligger der en anvisningsaftale mellem Renovation og det pågældende modtageanlæg.

Beredskabsplan

for

Lillevordevej 11

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE	3
BRAND- OG EVAKUERING.....	4
OVERLØB AF GYLLE	5
KEMIKALIE- OG OLIESPILD	6
STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE	7
STRØMSVIGT	8
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER	9
Bilag A Kort over ejendommen.....	10

Udarbejdet af: Kim Adamsen, december 2014.

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at hindre og begrænse uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes: i miljømappe.

Kopi af beredskabsplanen: i stalden.

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

Bilag A

1: Boringer

2: Dieseltanke

3: Olietanke (*overjordiske og nedgravede*)

4: Slukningsmateriel

5: Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder osv.

6: Medicinopbevaring

7: Flugtveje for dyr/ frigørelse mm.

8: Udløbspunkter til vandløb eller jord fra dræn

9: Drænbrønde, regnvands/samlebrønd og afløb

10: Evt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer fra gyllebeholder

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt til miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Miljømyndighed	kontaktes på telefon	99312000	dag eller nat	112
Falck	kontaktes på telefon	70 10 20 30	dag eller nat	70 10 20 30
Brandvæsen	kontaktes på telefon	112	dag og nat	112
Lægevagt	kontaktes på telefon		dag eller nat	70 15 03 00
Tandlægevagt	kontaktes på telefon		dag eller nat	40 51 51 62
Landbocenteret	kontaktes på telefon	96 34 51 00	dag	
Dyrlæge	kontaktes på telefon	21246812	dag eller nat	21246812
Foderstofforretning	kontaktes på telefon	33687600	dag eller nat	
Elektriker	kontaktes på telefon	21283996	dag eller nat	21283996
Ventilationsfirma	kontaktes på telefon	72175555	dag eller nat	

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

1. Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne - hvor mange
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er indespærret.

2. Kontakt ejer, Kim på tlf.: 20137664

3. Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier

Placering af slukningsmateriel er angivet på bilag A.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer

4. Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet

oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Brandslukkere
- Traktor med frontskovl/læsser e.l.
- Sprinkleranlæg som starter automatisk op

Andet:

OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS

1. Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112 - oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

2. Kontakt miljømyndighederne på tlf.: 99312000

3. Kontakt ejer, Kim på tlf.: 20137664

4. Har gyllen mulighed for at løbe til drænbrønde, vandløb eller lignende?

nej ja

5. Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Rendegraver
- Traktor med frontskovl/læsser e.l.
- halmballer

Andet:

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

DER FINDES INGEN KEMIKALIER PÅ EJENDOMMEN

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Vand

Hovedhane sidder ved: Se kortbilag.

Elektricitet

Hovedafbryder sidder ved: Se kortbilag.

Der bruges automatsikringer og alm. sikringer, nye sikringer opbevares ved eltavlen.

STRØMSVIGT INSTRUKS

1. Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
2. Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.
3. Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).
4. Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.
5. Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til Kim og forhør om varigheden af udfaldet. Telefon nr. 20137664.
6. Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

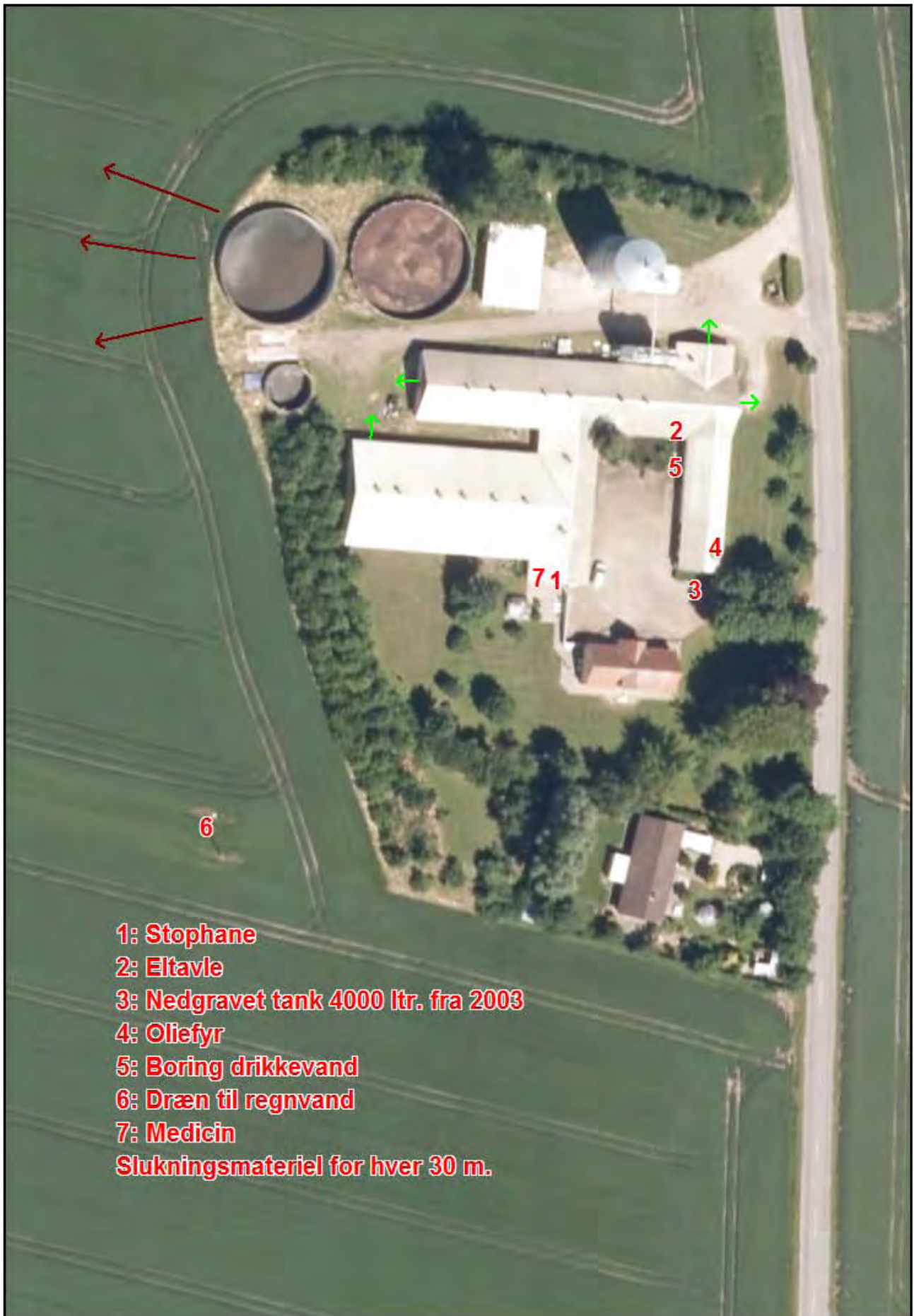
1. Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.
2. Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtigt indsats fjernes fra jorden.
3. Medbring altid en mobiltelefon så der hurtigt kan tilkaldes hjælp ved uheld.
4. Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Bilag A Kort over ejendommen





Lillevordevej 11

Punkt 1, overdrev

Signaturforklaring

-  Eng
-  Hede
-  Mose
-  Overdrev
-  Strandeng
-  Sø

Punkt til beregning af kvælstofdeposition

Lillevordevej 11 Bilag 8

Kortbilag A

MÅL 1:8.000

DATO 20-11-2014

Bruger: n1jku

By- og Landskabsforvaltningen
Park & Natur

Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby
Tlf.: 99312000



Bilag 9

Arealoplysninger

Udbringningsarealer

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd- skifte	Ref. Sæd- skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
7-2	0,84	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,84	0,00	0,00	0,00	0,84	0,84	0,00	0,00	0,00
8-0	15,88	Nej	JB6	Nej	S2	S2	15,88	0,00	0,00	0,00	15,88	15,88	0,00	0,00	0,00
7-0	13,48	Nej	JB6	Nej	S2	S2	13,48	0,00	0,00	0,00	13,48	13,48	0,00	0,00	0,00
7-1	0,51	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,51	0,00	0,00	0,00	0,51	0,51	0,00	0,00	0,00
5-0	5,33	Ja	JB6	Nej	S2	S2	5,33	0,00	0,00	0,00	5,33	5,33	0,00	0,00	0,00
6-0	5,62	Ja	JB7	Nej	S2	S2	5,62	0,00	0,00	0,00	5,62	5,62	0,00	0,00	0,00
3-0	10,77	Ja	JB6	Nej	S2	S2	10,77	0,00	0,00	0,00	10,77	10,77	0,00	0,00	0,00
4-0	7,54	Ja	JB6	Nej	S2	S2	7,54	0,00	0,00	0,00	7,54	7,54	0,00	0,00	0,00
11-0	4,19	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	4,19	0,00	0,00	0,00	4,19	0,00	0,00	0,00
11-3	5,17	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	5,17	0,00	0,00	0,00	5,17	0,00	0,00	0,00
14-0	5,87	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	5,87	0,00	0,00	0,00	5,87	0,00	0,00	0,00
12-0	2,27	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	2,27	0,00	0,00	0,00	2,27	0,00	0,00	0,00
15-0	4,08	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	4,08	0,00	0,00	0,00	4,08	0,00	0,00	0,00
10-0	1,81	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	1,81	0,00	0,00	0,00	1,81	0,00	0,00	0,00
9-0	4,28	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,45	3,83	0,00	0,00	0,00	4,28	0,00	0,00	0,00
17-0	4,01	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	4,01	0,00	0,00	0,00	4,01	0,00	0,00	0,00
18-0	4,35	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	4,35	0,00	0,00	0,00	4,35	0,00	0,00	0,00
19-0	16,44	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	16,44	0,00	0,00	0,00	16,44	0,00	0,00	0,00
21-0	6,56	Ja	JB7	Nej	S2	S2	0,00	6,56	0,00	0,00	0,00	6,56	0,00	0,00	0,00
31-0	24,01	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	24,01	0,00	0,00	0,00	24,01	0,00	0,00	0,00
13-0	5,57	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	5,57	0,00	0,00	0,00	5,57	0,00	0,00	0,00
Total	261,10						120,20	140,91	0,00	0,00	119,74	261,10	0,00	0,00	0,00

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd- skifte	Ref. Sæd- skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
1-0	29,42	Nej	JB6	Nej	S2	S2	29,42	0,00	0,00	0,00	29,42	29,42	0,00	0,00	0,00
2-0	30,36	Ja	JB6	Nej	S2	S2	30,36	0,00	0,00	0,00	30,36	30,36	0,00	0,00	0,00
11-1	2,57	Ja	JB7	Nej	S2	S2	0,00	2,57	0,00	0,00	0,00	2,57	0,00	0,00	0,00
16-0	18,13	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	18,13	0,00	0,00	0,00	18,13	0,00	0,00	0,00
20-0	30,97	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	30,97	0,00	0,00	0,00	30,97	0,00	0,00	0,00
11-2	1,09	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00	1,09	0,00	0,00	0,00	1,09	0,00	0,00	0,00
Total	261,10						120,20	140,91	0,00	0,00	119,74	261,10	0,00	0,00	0,00

NOTAT

**Standardsædskifter og referencesædskifter**

Erhverv
J.nr.
Ref.
Den 8. februar 2012

Dette notat indeholder tabeller, som viser de standardsædskifter, der kan anvendes i forbindelse med miljøgodkendelser og tilladelser efter husdyrgodkendelsesloven. Tabellerne er vist til slut i notatet, og forinden gives en redegørelse om brugen af standardsædskifterne.

Referencesædskifterne er angivet som "Ref.". Referencesædskiftet er det sædskifte som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for fosfor og nitrat er udgangspunkt for den pågældende bedrift. I forbindelse med beskyttelsesniveauet for fosfor og nitrat (grundvand) er det således også sædskiftet i nudrift. Referencesædskiftet på bedriftens arealer bestemmes entydigt ud fra jordtype og krav til de generelt lovpligtige efterafgrøder for svine- og planteavlsbedrifter og grovfoderbehov og krav til efterafgrøder på kvægbedrifter. En bedrift angives som svine- og planteavlsbedrift, hvis antallet af DE fra andet end kvæg, får og geder udbragt på bedriften er større end det angivne antal DE kvæg, får og geder som fremgår af næste afsnit.

For kvægbedrifter er der anført nogle intervaller for grovfoderbehovet angivet DE kvæg per ha (DE fra får og geder skal dog også regnes med). I dette begreb indgår grovfoderproduktion afsat til andre bedrifter beregnet ud fra 3000 FE/DE. Det er derfor et helt andet begreb end de almindelige harmoniregler og anvendes kun til fastlæggelse af referencesædskiftet.

Ved den ansøgte drift kan vælges frit mellem alle sædskifter (bortset fra K12), og miljøeffekten beregnes i forhold til referencesædskiftet. Ved valg af S1 - S12 og K1 - K11 skal sædskiftet tilpasses i forhold til udbringningen af over eller under 0,8 DE/ha i henhold til reglerne om lovpligtige efterafgrøder. S13-S16 kan ikke vælges længere, idet muligheden for at have 100 % vintersæd i stedet for efterafgrøder er ophørt.

Det er frivilligt, hvorvidt der ønskes krav om ændret sædskifte. Det er således muligt at anvende andre virkemidler, som f.eks. skærpede krav til efterafgrøder, uden samtidig at blive pålagt krav til sædskiftet. **Hvis der ikke ønskes krav til sædskiftet skal der i IT-ansøgningsystemet i så fald vælges samme sædskifte som referencesædskiftet for alle marker.** Hvis sædskiftet derimod ønsket anvendt som virkemiddel, skal samtlige arealer under bedriften medregnes inkl. de sædskifter, som evt. har en større udvaskning end referencesædskiftet. Undtaget herfra er dog kravene på nitratfølsomme områder i forhold til miljøbeskyttelsen af grundvandet.

Ved tilsyn og kontrol med sædskifterne skal alle arealer med samme sædskifte vurderes samlet. Såfremt ændret valg af sædskifte anvendes som virkemiddel, skal der stilles vilkår herom svarende til kriterierne for hvert standardsædskifte i miljøgodkendelsen eller tilladelsen inkl. et evt. krav til pløjetidspunkt.

Arealer med permanent græs

Arealet med permanent græs (sædskifte K13) skal håndteres således, at arealer, der før 1/1 2007 er permanent græs ifølge definitionerne i vejledning om enkeltbetaling, skal angives i ansøgningssystemet som permanent græs i nudrift. En øget anvendelse af permanent græs eller energiafgrøder kan derfor kun bruges som virkemiddel til reduktion af nitratudvaskningen, hvis det er nye arealer siden 1/1 2007, som inddrages, som permanent græs eller energiafgrøder, og såfremt de stadig er en del af udbringningsarealet.

Grundvandssædskifter

Grundvandssædskifterne består af korn med stigende andel efterafgrøder. Disse efterafgrøder kaldes "miljøgræs" fordi de ikke medregnes som efterafgrøder i Plantedirektoratets terminologi, og derfor heller ikke medfører reduktion i N-kvoten.

Der er desuden følgende krav til "Miljøgræs":

- Der skal hvert dyrkningsår etableres mindst den angivne procent på arealer med det pågældende sædskifte.
- Tilsynsmyndigheden (kommunen) skal hvert år kunne konstatere et tæt græsdække på hele det pågældende areal med miljøgræs fra høst og frem til 1. februar det følgende år.
- Det er ansøgers ansvar, at etableringen er vellykket.
- Der accepteres kun udlæg af græs i forbindelse med etablering af dækafgrøden, dvs. udlæg af græs om foråret i vintersæd accepteres ikke.
- Der er ingen krav til græsart.
- Der må ikke anvendes gødning eller græssende dyr på arealet fra høst og frem til 1. februar.

Der skal i miljøgodkendelsen eller tilladelsen stilles krav om den valgte procentdel "miljøgræs" og de nævnte krav til etablering og drift. Der skal desuden stilles vilkår om, at sædskiftet ikke må indeholde bælgeplanter. Såfremt grundvandssædskifterne er målrettet grundvandsbeskyttelsen skal der foretages en konkret vurdering, således at marker der påvirker samme grundvandsmagasin kan vurderes samlet i forhold til overholdelse af den valgte procentdel "miljøgræs". Marker der påvirker forskellige grundvandsmagasiner kan derimod ikke vurderes samlet. Det bør angives præcist i de stillede vilkår i miljøgodkendelsen, hvilke marker der kan vurderes samlet.

Kvægbrug

Kvægbrug omfattes af bilag 2 i husdyrgødningsbekendtgørelsen (harmonikrav på 2,3 DE/ha) har helt specielle krav til sædskiftet og driftspraksis. Disse kan derfor ikke anvende ændrede sædskifter som virkemiddel men bliver pålagt K12. Det vil dog være muligt for disse brug at anvende flere efterafgrøder end kravene, hvis kravet til arealet med roer, græs og efterafgrøder øges tilsvarende. Således vil et krav om 5 %

flere efterafgrøder være ensbetydende med, at 75 % skal dyrkes med roer, græs eller græsefterafgrøder i stedet for det normale krav på 70 %. Beregningen foretages i så fald ud fra sædskifte K12.

Vedrørende kvægbrug skal det bemærkes, at ved anvendelse af kvægsædskifter med større græsandel end referencesædskiftet og dermed mindre udvaskning er det et krav, at græsarealer i omdrift kun må pløjes i perioden 1. marts til 1. juni, idet det er en afgørende forudsætning for, at reduktionen i udvaskningen opnås i praksis.

Udvaskningsindeks

I den første tabel er angivet den afgrødesammensætning, som anvendes i udvaskningsberegningerne. I næste tabel er angivet kriterierne for, hvornår hvilke standardsædskifter skal vælges. Der er desuden angivet et udvaskningsindeks. Udvaskningsindekset er angivet for at det er muligt umiddelbart at sammenligne sædskifterne indbyrdes med hensyn til, om udvaskningen er større eller mindre. Indekset kan ikke bruges til at beregne forskellen, idet dette kræver konkrete oplysninger om husdyrbruget. Endvidere er den maksimale % efterafgrøder for hvert sædskifte vist. Årsagen til det maksimale % efterafgrøder er, at de bagvedliggende sædskifter indeholder et begrænset areal med vårsæd.

Efterafgrøder og efterafgrødegrundlag

Efterafgrødegrundlaget har betydning for miljøeffekten, hvis der som virkemiddel ønskes flere efterafgrøder. Hvis der f.eks. ønskes 10 % flere efterafgrøder end de lovpligtige 10 %, vil der i alt skulle stilles vilkår om 20 % efterafgrøder. Disse 20 % vil ved udvaskningsberegningerne blive beregnet ud fra efterafgrødegrundlaget. Således vil en bedrift med 100 ha og et sædskifte K10 have et efterafgrødegrundlag på 84 ha, hvorfor et krav om 20 % efterafgrøder vil svare til 16,8 ha med efterafgrøder. Bemærk at for kvægbrug med harmonikrav på 2,3 DE/ha bliver efterafgrøderne angivet og beregnet anderledes.

Tabeller

Tabellerne over sædskifterne vises på de næste to sider. Den første tabel viser svine- og planteavlssædskifterne, den næste kvægsædskifterne, og derefter grundvandssædskifterne.

Ved tilladelser og miljøgodkendelser må sædskifterne i de enkelte år ikke afvige således, at der ifølge kriterierne skal vælges et andet sædskifte, med mindre de andre sædskifter har en mindre udvaskning ifølge udvaskningsindekset.

Kriterier for svine og plantesædskifter		Vinterraps	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	Ærter	Udvaskningsindex	Max. areal med efterafgrøder
S1	Ref. lerjord < 0,8 DE/ha	> 15 %				0-10 %	96	20
S2	Ref. lerjord > 0,8 DE/ha	> 15 %				0-10 %	93	20
S3	Ref. sandjord < 0,8 DE/ha	< 15 %				0-10 %	100	40
S4	Ref. sandjord > 0,8 DE/ha	< 15 %				0-10 %	98	40
S5	Frøsædskifte < 0,8 DE/ha		> 10 %			0-10 %	89	30
S6	Frøsædskifte > 0,8 DE/ha		> 10 %			0-10 %	86	30
S7	Roesædskifte < 0,8 DE/ha			> 15 %		0-10 %	90	40
S8	Roesædskifte > 0,8 DE/ha			> 15 %		0-10 %	88	40
S9	Frø+roesædsk. < 0,8 DE/ha		I alt > 15 % i alt +			0-10 %	89	40
S10	Frø+roesædsk. > 0,8 DE/ha		min. 5 % frøgræs			0-10 %	88	40
S11	Kartoffelsædsk. < 0,8 DE/ha				> 20 %	0-10 %	97	40
S12	Kartoffelsædsk. > 0,8 DE/ha				> 20 %	0-10 %	96	40
S13	100 % vintersæd	< 17½%					102	0
S14		17½-22½%					100	0
S15		22½-27½%					99	0
S16		> 27½%					97	0

Kriterier for kvægsædskifter og arealer udlagt til vedvarende græs eller energiafgrøder (det er et generelt krav, at græs (inkl. energiafgrøder)+majs+roer udgør mere end 30 %)		Andel af sædskiftet med græs eller kløvergræs	Udvaskningsindex	Max. areal med efterafgrøder
K1	Ref. med < 1,4 DE kvæg/ha på husdyrbrug og < 0,8 DE/ha udbragt	< 25 %	98	65
K2	Ref. med < 1,4 DE kvæg/ha på husdyrbrug og > 0,8 DE/ha udbragt	< 25 %	96	65
K3	Ref. med 1,4-2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og < 0,8 DE/ha udbragt	25-34 %	94	60
K4	Ref. med 1,4-2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og > 0,8 DE/ha udbragt	25-34 %	92	60
K5	Ref. med > 2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og < 0,8 DE/ha udbragt	35-44 %	94	50
K6	Ref. med > 2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og > 0,8 DE/ha udbragt	35-44 %	92	50
K7	45-54 % græs og < 0,8 DE/ha udbragt	45-54 %	88	45
K8	45-54 % græs og > 0,8 DE/ha udbragt	45-54 %	86	45
K9	55-64 % græs og < 0,8 DE/ha udbragt	55-64 %	86	35
K10	55-64 % græs og > 0,8 DE/ha udbragt	55-64 %	84	35
K11	65-95 % græs og < 0,8 DE/ha udbragt	65-95 %	80	30
K12	Sædskiftet knyttet til husdyrbrug omfattet af 2,3 DE/ha undtagelsen	særligt krav	80	særligt regel
K13	Vedvarende græs eller energiafgrøder som pil, elefantgræs o.lign. Energiafgrøder medregnes i de > 95 %.	> 95 %	50	0

Grundvandssædkifter		Andel af skifter med miljøgræs	Udvasknings-index
G1	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 10 % miljøgræs	< 15 %	104
G2	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 20 % miljøgræs	15-25 %	99
G3	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 30 % miljøgræs	25-35 %	95
G4	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 40 % miljøgræs	35-45 %	93
G5	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 50 % miljøgræs	45-55 %	87
G6	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 60 % miljøgræs	55-65 %	83
G7	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 70 % miljøgræs	65-75 %	80
G8	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 80 % miljøgræs	75-85 %	75
G9	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 90 % miljøgræs	85-95 %	70
G10	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 100 % miljøgræs	> 95 %	65



Bilag 11

Konsekvensvurdering jf. Natura 2000 direktiverne:

Aalborg Bugt - Habitatområde nr. 14 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 2 og 15

Nibe-Gjøl Bredning (excl. Halkær Bredning) - Habitatområde nr. 15 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 1

Langerak er det 30 km lange, 1-2 km brede og ca. 10 m dybe sund mellem Hals og Aalborg. Langerak er ikke udpeget til natura 2000 område, men støder op til andre habitatvandområder. Ved Egholm vest for Aalborg grænser Langerak op til Nibe/Gjøl Bredning (Habitatområde 15 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 1), mens det mod øst grænser op til Aalborg Bugt (Habitatområde nr. 14 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 2 og 15).

Generelt er vandskiftet i Limfjorden bestemt af primært tidevand og vind. Netto er der som følge heraf en østgående strøm med en indstrømning fra Nordsøen til Limfjorden i størrelsesorden 6,4 km³ havvand årligt og en udgående strøm ved Hals mod Kattegat i størrelsesorden 9,1 km³ årligt. Dette gav i perioden 1990 – 2003 en netto indstrømning af N og P på henholdsvis 330 og 63 ton årligt fra Nordsøen, mens nettotilførselen for N og P fra Limfjorden til Kattegat ved Hals var henholdsvis 9.971 og 592 ton pr år¹. Udvaskning af næringsstoffer fra landbrugsarealer i oplandet til Langerak forventes på denne baggrund først og fremmest at kunne påvirke Aalborg Bugt.

Udvaskningen kan imidlertid ikke afvises at kunne påvirke Nibe/Gjøl Bredning og der er derfor foretaget habitatvurderinger af projektets tilledning af N og P i forhold til både Aalborg Bugt og Nibe-Gjøl Bredning.

Vurderingerne følger Miljøstyrelsens vejledning vedrørende afskæringskriterium for skadevirkning af nitrat og fosfor til overfladevande.

Aalborg Bugt

Sammenlignet med de lukkede Natura 2000 recipienter som Halkær Bredning, Hjarbæk Fjord, Lovns Bredning osv., må Aalborg bugt karakteriseres som relativt robust med stor vandudskiftning med resten af Kattegat, Skagerrak og Nordsøen og hvor der tilføres udstrømmende vandmasser fra Østersøen gennem Bælthavet. Desuden er husdyrtrykket relativt lavt i Aalborg Kommunes del af oplandet til Aalborg bugt (< 1 DE/ha)² og i den øvrige del af oplandet. Husdyrtrykket er også lavt i oplandet til Langerak (Limfjorden), der munder ud i Aalborg Bugt (0,87 DE/ha)³.

Aalborg bugt er en del af Habitatområde 14 og størstedelen er udpeget som naturtype 1110 (Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand) eller 1160 (Større lavvandede bugter og vige)⁴. Ifølge Natura 2000 Basisanalysen er der tilsyneladende ikke baggrund for at skelne de to naturtyper ved en statisk registrering i Aalborg Bugt, idet kystens revlesystemer, småøer m.m. er ret dynamiske. Karakterarter for naturtypen 1160 er Ålegræs, Smalbladet og Dværg-bændeltang, Alm. Havgræs, arter af vandaks og bentiske alger, mens karakterarterne for 1110 pt. er til diskussion i EU. Sandbanker (naturtype 1110) kan dog være ubevoksede

¹ Se side 17-18 i Ringkjøbing Amt et al. (maj 2005).

² Tal for 2005 fra Conterra 2008

³ Tal for 2009 fra Conterra maj 2011

⁴ Se http://www.blst.dk/Natura2000plan/Natura2000omraader/Habitat/Marine_habitater/Marin_kort.htm

eller have havgræssamfund, oftest domineret af ålegræs⁵. Endvidere er der kystnært udpeget større arealer som naturtype 1140 (Mudder- og sandflader tørlagt ved ebbe). Denne naturtype er afgrænset som lavvandede områder uden landplanter, men dækket af blågrøn- og kiselalger med stedvist Ålegræs og Havgræs. Den sidste marine naturtype 1150 (Kystlaguner og strandsøer) i området (ca. 46 ha.) er områder med mere eller mindre brak vand, der helt eller delvist er adskilt fra havet. Miljøtilstanden i alle kystnære og åbne indre farvande i Danmark vurderes generelt som utilfredsstillende⁶.

Næringsstofbelastning

I Natura 2000 basisanalysen for Aalborg bugt vurderes det, at miljøet i Kattegat er påvirket af effekten fra tilførsel af næringsstoffer. Forhøjede niveauer af næringsalte medfører en forøget vækst af trådformede alger og plankton, hvilket nedsætter vandets klarhed og som derfor kan skygge den øvrige flora (herunder ålegræsset) og fauna, samt forøger risikoen for iltsvind ved bunden.

Den hidtidige målsætning (Nordjyllands Amt) for iltindholdet ved bunden er de fleste år opfyldt⁷. Det skal dog understreges, at der har været et voldsomt tilfælde af iltsvind i Aalborg Bugt i 2002. Dette startede den 31. juli og i løbet af august udviklede dette sig til et kraftigt iltsvind med koncentrationer på 0,7-1,3 mg/l⁸. Det kraftige iltsvind forekommer i et tyndt lag saltvand tæt ved bunden. I september kunne der i Aalborg Bugt konstateres døde krabber og søanemoner på ca. 10 meters dybde⁹. Det 8-9 uger lange og i perioder kraftige iltsvind i Aalborg Bugt kulminerede i begyndelsen af oktober, hvor hård vestenvind blæste overfladevandet ud i Kattegat, hvorved det iltfattige bundvand blev presset helt ind mod den jyske kyst. Dette medførte omfattende død af fisk og bunddyr¹⁰.

Arter i Habitatområde nr. 14

Havlampretten er en del af udpegningsgrundlaget og er en snylter i det marine stadie, idet den suger sig fast til fisk og ernærer sig af disse. En god bestand af byttefisk er derfor vigtig, og arten kan således teoretisk blive påvirket af en nedgang i fiskebestanden. Tilsvarende fouragerer både Spættet Sæl og Odder på fiskebestanden i Aalborg bugt og er begge en del af udpegningsgrundlaget. Odderen etablerer sig dog først og fremmest i territorier langs vandløbene/søerne. Umiddelbart vurderes næringsstofbelastningen af Aalborg Bugt derfor til ikke at have en væsentlig betydning for Odderens trivsel i området. Hvis en iltsvindssituation som den i 2002 skulle opstå igen vil disse arter dog skulle søge føde i andre områder ind til fiskebestanden på ny er etableret i Aalborg Bugt. Tilsvarende vil Stavsilden trække væk fra området.

Fuglebeskyttelsesområde 2

Flere af de arter, som er ynglefugle og en del af udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 2, er tilsvarende afhængig af, at naturtyperne har god tilstand. Er

⁵ Se Dahl et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, Faglig rapport fra DMU, nr. 549.

⁶ Se Dahl et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, Faglig rapport fra DMU, nr. 549.

⁷ Se Vandrammedirektivets basisanalyse del II. Vurdering af vandforekomsters tilstand og en vurdering af risikoen for at vandforekomsterne ikke kan opfylde målene i regionplanen senest 22. december 2015. Vanddistrikt 80.

⁸ Se DMU (August 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport august 2002.

⁹ Se DMU (September 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport september 2002.

¹⁰ Se DMU (Oktober 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport oktober 2002.

tilstanden ikke god, kan det betyde ændringer/fald i fiskebestanden m.m., der udgør fødegrundlaget for eksempelvis de i området tilstedeværende ternearter (Split-, Hav-, og Dværgterne). Havterneren er i fremgang i området, mens status for Split- og Dværgterneren er henholdsvis usikker og svingende. For Splitterne er nedgang i fiskebestand nævnt som mulig trussel for arten, mens der for de andre to mere er fremhævet forstyrrelser på strande, øer og holme.

Andre fuglearter, der udgør udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 2, er afhængige af ålegræsset/undervandsplanter direkte som fødekilde herunder Lysbuget Knortegås, Sangsvane og Pibesvane. For den Lysbugede Knortegås er status en stabil bestand i området, mens den er ukendt for de to svanearter. Det vurderes, at Pibesvaner og Sangsvaner kompenserer fuldt ud for evt. manglende føde i de marine områder ved at fouragere på landbrugsafgrøder. Disse to arter er næppe påvirket væsentligt af næringsstofbelastningen af Aalborg Bugt.

Edderfugl, Fløjlsand og Sortand raster primært lidt væk fra kysten på lavvandede banker, hvor de finder deres foretrukne fødeemne som er blåmuslinger, hjertemuslinger og Hvælvet Trugmusling¹¹. Bjerganden (status stabil) ligger om dagen i store flokke på havet langt fra land, mens de om natten opsøger fourageringsområderne, som er de lavvandede kystområder, hvor de dykker efter muslinger og snegle. Natura 2000 basianalysen viser en tilbagegang for Edderfugl, Sortand og Fløjlsand, men konkluderer samtidig, at denne kan skyldes øget deponering af sand og dermed lavere vand. Endelig har der tilsyneladende været tale om en forkert afgrænsning i Kattegat og et nyt fuglebeskyttelsesområde er udlagt i forlængelse af fuglebeskyttelsesområde 2 og 15 ud i Kattegat.

Gravand, Hjejle og Alm. Ryle fouragerer på tørlagte sand og mudderflader. Gravanden spiser primært Dyndsnegle, mens Hjejle og Alm. Ryle spiser forskellige smådyr som orme og små krebsdyr. Alle tre arter er jf. Natura 2000 basianalysen i fremgang i området. Med baggrund i denne levevis og status for arterne i området vurderes det, at disse rastende trækfugle ikke er væsentlig påvirket af næringsstofbelastningen i Aalborg Bugt.

Fjordterne og Klyde er ikke en del af udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 2, men er fundet ynglende i dette. Fjordterneren har enkelte år haft enkelte ynglepar ved Stensnæs (Nordlige del af Aalborg Bugt) og er en art der normalt fouragere tæt på kolonien efter småfisk. Den er som følge heraf mere påvirkelig af en eventuel nedgang i fiskebestanden end de øvrige terner. Klyden yngler spredt og i svingende, men måske stigende antal (Stensnæs og Gerå) og fouragerer primært på lavt vand og i den øverste del af mudderet efter rejer, børsteorme og krebsdyr. Med baggrund i denne levevis vurderes det, at klyden ikke er væsentlig påvirket af næringsstofbelastningen i Aalborg Bugt.

Fuglebeskyttelsesområde 15

Fuglebeskyttelsesområde 15 grænser op til Fuglebeskyttelsesområde 2 i den allersydligste del af Aalborg Kommune. Ud over ovennævnte arter er Skarv og Stor Skallesluger en del af udpegningsgrundlaget. Skarven forventes primært at opholde sig i de lavvandede områder i Kattegat og er i fremgang i området og uden umiddelbare trusler. Stor Skallesluger er i tilbagegang, men opholder sig primært i Mariager Fjord, som Aalborg Kommune ikke har opland til. Hvinanden har en stabil bestand i Fuglebeskyttelsesområde 15, er meget bred i sit fødevalg og vurderes derfor ikke til at være væsentlig påvirket af næringsstofbelastningen af Aalborg Bugt

¹¹ Se Søgaard et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus, Grell (1998) og Skov- og Naturstyrelsen hjemmeside <http://www.skovognatur.dk/>.

Nibe-Gjøl Bredning (- Halkær Bredning)

I forhold til de lukkede Natura 2000 recipienter som Halkær Bredning, Hjarbæk Fjord, Lovns Bredning osv., må Nibe-Gjøl Bredning karakteriseres som relativt mindre belastet. Desuden er husdyrtrykket ikke stort i oplandet til Nibe-Gjøl Bredning (1,1 DE/ha¹²) og oplandet er relativt lille i forhold til det marine areal. Det vurderes, at kvælstofkoncentrationen i Bredningen tilsyneladende har betydelig sammenhæng med tilledningen af kvælstof til fjordområderne vest for Nibe Bredning.

Nibe-Gjøl Bredning er for størstedelens vedkommende udpeget som naturtype 1110 (Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand) eller 1160 (Større lavvandede bugter og vige)¹³. Karakterarter for naturtypen 1160 er Ålegræs, Smalbladet og Dværgbændeltang, Alm. Havgræs, arter af vandaks og bentiske alger, mens karakterarterne for 1110 pt. er til diskussion i EU.

Sandbanker (naturtype 1110) kan dog være ubevoksede eller have havgræssamfund, oftest domineret af ålegræs¹⁴. Endvidere er der kystnært, herunder umiddelbart øst for Kyø/Vår Holm udpeget mindre arealer som naturtype 1140 (Mudder- og sandflader tørlagt ved ebbe). Denne naturtype er afgrænset som lavvandede områder uden landplanter, men dækket af blågrøn- og kiselalger med stedvist ålegræs og havgræs.

Den sidste marine naturtype 1150 (Kystlaguner og strandsøer) er områder med mere eller mindre brakt vand, der helt eller delvist er adskilt fra havet. Arealmæssigt udgør Ulvedybet lang hovedparten af denne naturtype, men der er også udpeget strandsøer ved Nørholm Enge, Hornsgård Holm, Kyø/Vår Holm samt Stavn, Barmer og Valsted Enge.

Miljøtilstanden i alle kystnære og åbne indre farvande i Danmark vurderes generelt som utilfredsstillende¹⁵. Jævnfør Basisanalysen¹⁶ er Naturtypen 1140 i Nibe-Gjøl Bredning ikke undersøgt, men det vurderes her, at der ikke er forhold som indikerer, at der ikke er en god tilstand. Der eksisterer ikke megen viden vedr. naturtypen 1150 - ud over undersøgelser fra Ulvedybet. Generelt vurderes eutrofiering dog som den største påvirkning af søer generelt i Habitatområde 15¹⁷.

Næringsstofbelastning

I Natura 2000 basisanalysen for Nibe-Gjøl Bredning (+ Halkær Bredning)¹⁸ vurderes de marine naturtyper 1110 og 1160 til forsat at være truet af eutrofiering, omend i mindre grad end eksempelvis de centrale dele af Limfjorden. Det vurderes i VRD-basisanalyse II, at der er behov for en yderligere indsats for at nedbringe tilførslen af kvælstof og fosfor fra land. Et markant problem er forsat den udeblivende reetablering af udbredelsen af ålegræs.

¹² Tal for 2009 fra Conterra maj. 2011

¹³ Se http://www.blst.dk/Natura2000plan/Natura2000omraader/Habitat/Marine_habitater/Marin_kort.htm

¹⁴ Se Dahl et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, Faglig rapport fra DMU, nr. 549.

¹⁵ Se Dahl et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, Faglig rapport fra DMU, nr. 549.

¹⁶ Se Miljøcenter Aalborg (Juni 2007): Natura 2000 Basisanalyse Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

¹⁷ Se Miljøcenter Aalborg (Juni 2007): Natura 2000 Basisanalyse Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

¹⁸ Se Miljøcenter Aalborg (Juni 2007): Natura 2000 Basisanalyse Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

Umiddelbart vurderet er iltsvind ikke hyppigt forekommende og kraftigt iltsvind endnu sjældnere i Nibe-Gjøl Bredning (- Halkær Bredning). Ifølge togtrapper¹⁹ for Limfjorden var der den 17. august 2004 målt iltsvind i den østlige del af Nibe-Gjøl Bredning, men allerede næste dag viste mere detaljerede målinger igen forbedrede iltforhold. I ugen op til fandt dykkere levende men slappe børsteorm på sedimentoverflade, hvilket tilsvarende tyder på mindre iltsvindsproblemer. I 1999 var der iltsvind kortvarigt i den vestlige del af Nibe-Gjøl Bredning og i længere tid i Sebber Lo - heraf ca. 3 uger med kraftigt iltsvind.

I oplandet til Nibe-Gjøl Bredning er der et forholdsvist lavt husdyrtryk og arealet af oplandet sammenlignet med det marineareal er moderat stort i forhold til øvrige delområder i Limfjorden. Dette indikerer, at kvælstofbelastningen fra oplandet måske ikke er helt så voldsom i dette område. Ifølge Markager et al. (2006)²⁰ har den lokale kvælstoftilførsel heller ikke en signifikant effekt på koncentrationen af totalkvælstof i Nibe-Gjøl Bredning. Markager et al. konkluderede, at hvis man i stedet anvender kvælstoftilførslen til den vestlige del af Limfjorden fås en bedre og signifikant sammenhæng med totalkvælstof koncentrationen i Nibe-Gjøl Bredning. Den dominerende effekt af tilførslen fra den vestlige del af fjorden til Nibe Bredning kan skyldes, at vandet i fjorden hovedsagelig strømmer fra vest mod øst.

28 % af fosforbidraget til Limfjorden stammer fra punktkilder, 31 % fra landbruget og 41 % er baggrundsbidraget²¹. En lang række forhold har betydning for tabet fra landbrugsjord og det største tab kommer fra "risikoarealer", hvor mængden af flytbart fosfor er stort, eller hvor transportvejen fra mark til vandløb/fjord er let. En stor mængde af flytbart fosfor opstår, hvis marken tilføres mere fosfor end der fjernes med afgrøderne samtidig med, at jorden allerede indeholder meget fosfor, eller hvis jorden har en dårlig evne til at binde fosfor. Limfjordsamterne vurderede ud fra jordtyper og dræning, at en stor del af de samlede fosfortab i Limfjordsoplandet kommer fra drænede lavbundsarealer, mens en lavere andel kom fra erosionstruede arealer og drænede højbundsarealer²². Tilføres der husdyrgødning op til de gældende harmonikrav, vil der typisk blive tilført mere fosfor, end der fraføres med afgrøderne - altså sker der en nettotilførsel af fosfor.

I Vandrammedirektivets basisanalyse del II²³ vurderes det, at der er en risiko for en øget tilførsel af fosfor frem til 2015, da der kun er vedtaget tiltag som halverer den årlige stigning i jordens indhold af fosfor. Der er således en risiko for, at noget af effekten af en eventuel faldende tilførsel af kvælstof vil blive ophævet af en stigende tilførsel af fosfor.

Markager et al (2006) fandt, at fosforkoncentrationen i Halkær og Nibe Bredning er potentielt begrænsende faktor for algevæksten i omkring 20 dage om året. Ifølge ovenstående vil denne kunne øges efterhånden som tiltag i forhold til kvælstofbelastningen iværksættes.

Landbrugsdrift giver i forhold til naturarealer et forøget fosfortab til vandmiljøet, men der findes ikke på nuværende tidspunkt redskaber, som kan beregne en specifik sammenhæng mellem tilført mængde af fosfor til marken og tab af fosfor til vandmiljøet. Administrationen er derfor i høj grad afhængig af en generel risikovurdering i den konkrete sag.

Bundvegetation

¹⁹ Se <http://www.limfjord.dk/seneste.htm>

²⁰ Se side 36 i Markager et al (2006).

²¹ Se side 14 i Ringkøbing Amt et al. (december 2006).

²² Se side 25 i Ringkøbing Amt et al. (December 2006).

²³ Se side 25 i Vandrammedirektivets basisanalyse del II.

I Nibe-Gjøl Bredning har ålegræsdekningen af flere omgange i de senere år, bl.a. også i 2002, været reduceret i forbindelse med varme stillestående perioder om sommeren, hvor bladmassen på ålegræsset har løsnet sig, og store mængder er drevet i land. Disse områder med pæne bestande er ikke efterfølgende reetableret med ålegræsbevoksning²⁴. Dybdegrænsen for ålegræsset i er perioden 1989 – 2002 faldet jævnt til ca. 1,4 m. Det vurderes at sigtdybden er af betydning for udbredelsen af ålegræsset i de dybere områder. Alt i alt er ålegræsset i perioden 1998 – 2002 på denne baggrund blevet reduceret med 85 %.

Modsvarende er der kommet store tætheder og en lille stigning i dækningsgraden af løstliggende eutrofieringsbetingede alger på vanddybder ud til 2 m i dette delområde²⁵.

Bundfauna

I Nibe Bredning blev der for så vidt angår bundfaunaen fundet en meget stor individtæthed i 2004 (dobbel så stor som de øvrige undersøgte områder i Limfjorden) og det største registrerede artsantal nogensinde i bundfaunaundersøgelserne. Biomassen var moderat, hvilke skyldes, at der var mange små arter af børsteorm²⁶. Stort artsantal og individtæthed vurderes positivt.

Arter i Habitatområde nr. 15

Havlampretten er en nyindvandret/nyopdaget art, der aktuelt ikke udgør en del af udpegningsgrundlaget, men som vil skulle vurderes i forbindelse med en kommende revision af udpegningsgrundlaget. Arten er en snylter i det marine stadie, idet den suger sig fast til fisk og ernærer sig af disse. En god bestand af byttfisk er derfor vigtig og arten kan således teoretisk blive påvirket af en nedgang i fiskebestanden. I basisanalysen er opstemningsanlæg og vandindvinding ved dambrug og vandmøller nævnt som væsentligste trusler. Laksen er ligesom Havlampretten en ny opdaget art og truslerne er jf. basisanalysen²⁷ tilsvarende denne.

Tilsvarende Havlampretten fouragerer både Spættet Sæl og Odder på fiskebestanden i Nibe-Gjøl Bredning og er begge en del af udpegningsgrundlaget. Odderen etablerer sig dog først og fremmest i territorier langs vandløbene/søerne. Umiddelbart vurderes næringsstofbelastningen af Nibe-Gjøl Bredning derfor til ikke at have en væsentlig betydning for Odderens trivsel i området.

Fuglebeskyttelsesområde 1

De fuglearter relateret til fjorden og som pt. udgør udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 1 er:

Ynglefugle: Dværgterne, Havterne, Splitterne, Fjordterne, Brushane, Almindelig Ryle, Klyde og Skestork.

Rastende: Toppet Skallesluger, Lysbuget Knortegås, Kortnæbbet Gås, Grågås, Pibeand, Krikand, Blishøne, Sangsvane, Pibesvane, Knopsvane, Hvinand og Taffeland.

²⁴ Se Ringkøbing Amt et al. (maj 2003): NOVA 2003 Marin overvågning 1998-2003 – Vandmiljø i Limfjorden 2002.

²⁵ Se Bio/consult (marts 2003): Bundvegetation i Limfjorden 2002.

²⁶ Se Ringkøbing Amt et al. (maj 2005): NOVANA 2004 Marin overvågning 2004-2009 – Vandmiljø i Limfjorden 2004 og Hedeselskabet (2004).

²⁷ Se Miljøcenter Aalborg (Juni 2007).

Flere af de arter der udgør udpegningsgrundlaget i Nibe-Gjøl Bredning, er afhængige af, at naturtypen har god tilstand. Er tilstanden ikke god, kan det betyde ændringer i fiskebestanden m.m., der udgør fødegrundlaget for eksempelvis de i området tilstedeværende ternearter (Hav-, Fjord-, Split-, og Dværgterne). Hav-, Split- og Dværgterne har alle været i tilbagegang i området, mens status for Fjordterne er usikker. For Havterne er fald/ændring i fiskebestanden i basisanalysen nævnt som sandsynlig forklaring på tilbagegangen. Toppet Skallesluger fouragerer tilsvarende på bredningens fiskebestand og er dermed sandsynligvis influeret af fiskebestandens ændringer/tilbagegang.

Andre fuglearter, der udgør udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 1, er afhængige af ålegræsset/undervandsplanter direkte som fødekilde herunder Lysbuget Knortegås, Pibeand, Blishøne, Sangsvane, Pibesvane, Knopsvane. Af disse er der en konstateret tilbagegang²⁸ for Blishønen. Det vurderes, at Pibesvaner og Sangsvaner kompenserer fuldt ud for manglende føde i Bredningen ved at fouragere på landbrugsafgrøder. Disse to arter er næppe påvirket væsentligt af eutrofieringen af Nibe-Gjøl Bredning. Lysbuget Knortegås er begyndt at gå på landbrugsafgrøder²⁹, men arten vurderes til sammen med Blishøne, Knopsvane og Pibeand at være påvirket af vandplanternes tilbagegang som følge af eutrofieringen af habitatområdet.

Teoretisk set kan de fuglearter, der primært lever af muslinger, snegle og krebsdyr (Taffeland og Hvinand) på tilsvarende vis blive påvirket, hvis vandplanterne og den tilhørende fauna begrænses væsentligt i sin udbredelse eller dør i forbindelse med iltsvind. Hvinanden er imidlertid meget bred i sit fødevalg og vurderes derfor ikke til at være væsentlig påvirket af eutrofieringen af Nibe-Gjøl Bredning. Taffelanden er også relativt alsidig i fødevalg, men er jf. basisanalysen i tilbagegang i Nibe-Gjøl-Halkær Bredning.

Ynglefuglene Skestork, Alm. Ryle, Brushane og Klyde samt de rastende Kortnæbbede Gæs og Grågæssene er primært tilknyttet strandengene³⁰ (og slikflader for Klydens tilfælde) og vurderes til ikke at være væsentligt påvirket af næringsstofbelastningen af fjorden ved Nibe-Gjøl Bredning.

Krikand og Grågås er endvidere primært tilknyttet Ulvedybet og engene omkring³¹, hvorved Landbrugsarealerne i Aalborg Kommune vurderes til at være af mindre betydning i relation til eventuel påvirkning af disse arter.

Miljøstyrelsens vejledning vedr. afskæringskriterium for skadevirkning af nitrat og fosfor til overfladevande

Miljøstyrelsens vejledning omfatter to dele.

For det første skal det vurderes, om det pågældende projekt i sig selv påvirker vandområdet med mere end 5 pct. af den samlede næringsstofbelastning til området (1 pct. for særligt

²⁸ Se Miljøcenter Aalborg (juni 2007): Natura 2000-basisanalyse Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

²⁹ Carl Bro (December 2006): Stavn – Miljøkonsekvensvurdering af etablering af Marina ved Stavn i forhold til internationale naturbeskyttelsesinteresser.

³⁰ Se Miljøcenter Aalborg (juni 2007) Natura 2000 basisanalyse – Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

³¹ Se Miljøcenter Aalborg (juni 2007) Natura 2000 basisanalyse – Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

følsomme vandområder). Denne del af kriteriet er baseret på en DMU-rapport³² om, hvor stor en nitratudvaskning, der skal til, for at der kan konstateres en tilstandsændring i vandområder. Miljøstyrelsen antager ifølge vejledningen, at grænsen for at der kan ses en påvirkning, er den samme for fosfor som for nitrat.

Den anden del af kriteriet omfatter en vurdering af, om det pågældende projekt i kumulation med andre projekter kan påvirke vandområdet negativt.

Ovenstående afskæringskriterium for kvælstof og de to beskrevne dele, der er genstand for vurdering, er udarbejdet i samarbejde med Kammeradvokaten, som har udtalt, at vurderingen er i overensstemmelse med habitatdirektivet. Natur- og Miljøklagenævnet har i afgørelser i efteråret 2010 stadfæstet vejledningen for så vidt angår belastning med kvælstof.

Natur- og Miljøklagenævnet har i en sag³³ afgjort, at i tilfælde hvor arealer ligger i opland til Langerak (som ikke er et habitatområde), skal beregningerne foretages i forhold til Langerak, selv om habitatvurderingen handler om belastningen af de tilgrænsende habitatområder Aalborg Bugt og Nibe-Gjøl Bredning.

Vurdering af projektet i kumulation

I følge vejledningen må antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland ikke være stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, end den samlede husdyrproduktion (fx dambrug eller ny bebyggelse), der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen. Dette for at sikre, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Miljøstyrelsens har i december 2104 offentliggjort en oversigt, som viser den hidtidige udvikling i dyretrykket i de enkelte oplande fra 1. januar 2007 og frem til seneste indberetning til CHR.

Den 8. december 2014 trådte en ændring til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen³⁴ i kraft, ifølge hvilken husdyrholdet på oplandsniveau anses for stigende, når data viser, at stigningen er på 1% eller mere siden 2007.

For oplandet til Langerak viser opgørelsen et fald på over 1% i husdyrtrykket, jf. nedenstående skema.

Vandopland	DE i Oplandet 2007	DE i Oplandet 2014	Fald ift. 2007
Langerak	54.248	51.422	2.826 DE (svarende til ca. 5%)

I vandplanen beregnes den forventede baseline påvirkning i 2015 som den nuværende påvirkning (2005) korrigeret for effekterne af allerede planlagte og gennemførte tiltag til reduktion af påvirkningen.

³² Effekter af øgede kvælstoftilførsler på miljøet i danske fjorde. Faglig rapport fra DMU nr. 787, 2010

³³ NMK-132-00401

³⁴ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1283 af 8. december 2014

I hovedopland Limfjorden finder følgende tiltag sted:

- Spredt bebyggelse: Forbedret spildevandsrensning
- Renseanlæg: Forbedret spildevandsrensning eller nedlæggelse
- Regnbetingede udløb: Etablering af "sparebassin"/separatkloakering
- Dambrug: Forbedret spildevandsrensning eller opkøb

Ifølge vandplanen vil der ske reduktion i udledning af såvel N som P fra alle de nævnte kilder i perioden 2005-2015 og Aalborg Kommune vurderer derfor, at der ikke i perioden 2007-2015 vil være stigende belastning af vandområdet fra de omtalte kilder.

Aalborg Kommune har ikke i perioden givet tilladelse til nye dambrug og der har været nedgang i foderforbrug for de eksisterende dambrug i Aalborg Kommune.

Samtidig viser den seneste opgørelse et fald i udvikling i husdyrtrykket i oplandet til Langerak i perioden 2007-14.

Aalborg kommune vurderer derfor, at projektet ikke i kumulation med andre projekter kan påvirke vandområdet negativt.

Vurdering af projektet i sig selv

Aalborg Kommune har vurderet, at Langerak kan karakteriseres som et lukket bassin³⁵. Udvaskningen af næringsstoffer fra den ansøgte husdyrproduktion skal derfor være mindre end 1 pct. af den samlede udvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland.

Beregningerne i tabel 1 viser, at det ansøgte for så vidt angår kvælstof vil udgøre 0,001 pct. af den samlede udvaskning til Langerak.

Tabel 2 viser, at for så vidt angår fosfor vil den skønnede forøgelse i worst-case-udvaskning som følge af projektets fosforoverskud udgøre 0,03 pct. af den samlede fosfortilførsel til Langerak.

Ifølge afskæringskriteriet vil det ansøgte således ikke i sig selv have en skadevirkning på de aktuelle vandområder.

Langerak	
Opland til vandområdet, ha ³⁶	101.159
Dyrket areal 2009 i oplandet til vandområdet, ha ³⁷	56.200
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct. ³⁸	57
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig), kg N/ha/år ³⁹	83
Udvaskning fra det dyrkede areal, t N/år (83 x 0,43 x 56.200/1000)	2006
Udvaskning fra øvrige opland (standard), t N/år (10 x 0,43 x 44959/1000)	193
Udvaskning i alt fra oplandet, t N/år	2199

³⁵ Jfr. <http://www.naturstyrelsen.dk/NR/rdonlyres/62D9C316-137F-484B-B833-9E0B78E0AB0F/0/Vandoplande.pdf>

³⁶ Fra jordbrugsanalyserne 2011

³⁷ Harmoni-areal fra Conterras analyse jan 2011

³⁸ Beregnet ud fra Miljøportalens kort over reduktionspotentialet i oplandet, vægtet gennemsnit

³⁹ Oplyst af Miljøstyrelsen: 83 kg N/ha for sandjord, 48 kg N/ha på lerjord

Langerak	
Det ansøgte	
Reduktionspotentiale på de konkrete arealer, pct.	92
Areal til udspredning i alt i opland til Langerak, ha	261
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år ⁴⁰	1,3
Samlede påvirkning til vandområdet, kg N/år	27
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til vandområdet, pct.	0,001

Tabel 1: Beregning af den ansøgte kvælstofudvaskning i forhold til den samlede udvaskning til vandområdet

Det ansøgte	
Areal i oplandet til Langerak, ha	261
Fosforoverskud per hektar	7,4
% forøgelse i godkendelsesperioden ⁴¹	2,96
Worst case udvaskning, kg P/ha pr. år	1
Worst case påvirkning fra husdyrbruget, kg P pr år	7,7
Belastning af Langerak	
Tab fra landbrugsareal, kg P (56.200 ha, 0,2 kg P/ha)	11.240
Tab fra udyrket areal, kg P (44.959 ha, 0,08 kg P/ha)	3.596
Øvrige kilder (bebyggelse) ⁴² , kg P	15.200
Samlet belastning, kg P	30.036
Husdyrbrugets andel af påvirkningen	0,025%

Tabel 2: Overslag over fosforoverskud sat i forhold til den samlede fosfortilførsel til vandområdet.

Konklusion

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at projektets udledning af kvælstof og fosfor til Aalborg Bugt og Nibe-Gjøl Bredning via Langerak hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af habitatområderne.

Referencer:

- Bio/consult (marts 2003): Bundvegetationen i Limfjorden 2002.
<http://limfjord.dk/rapporter/vandmiljo2002/Specialrapp2002/Bundvegetation%20i%20Limfjorden%202002.pdf>
- Dahl K., Petersen J.K., Josefson A.B., Dahllöf I., Søgaard B. (2005) Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper. Faglig rapport fra DMU

⁴⁰ Forskel på Farm-N-beregning med og uden husdyrgødning.

⁴¹ Hvor godkendelsesperioden er 8 år og der regnes med art være ophobet 2000 kg P i de øverste 25 cm jord – jfr Miljøstyrelsens vejledning.

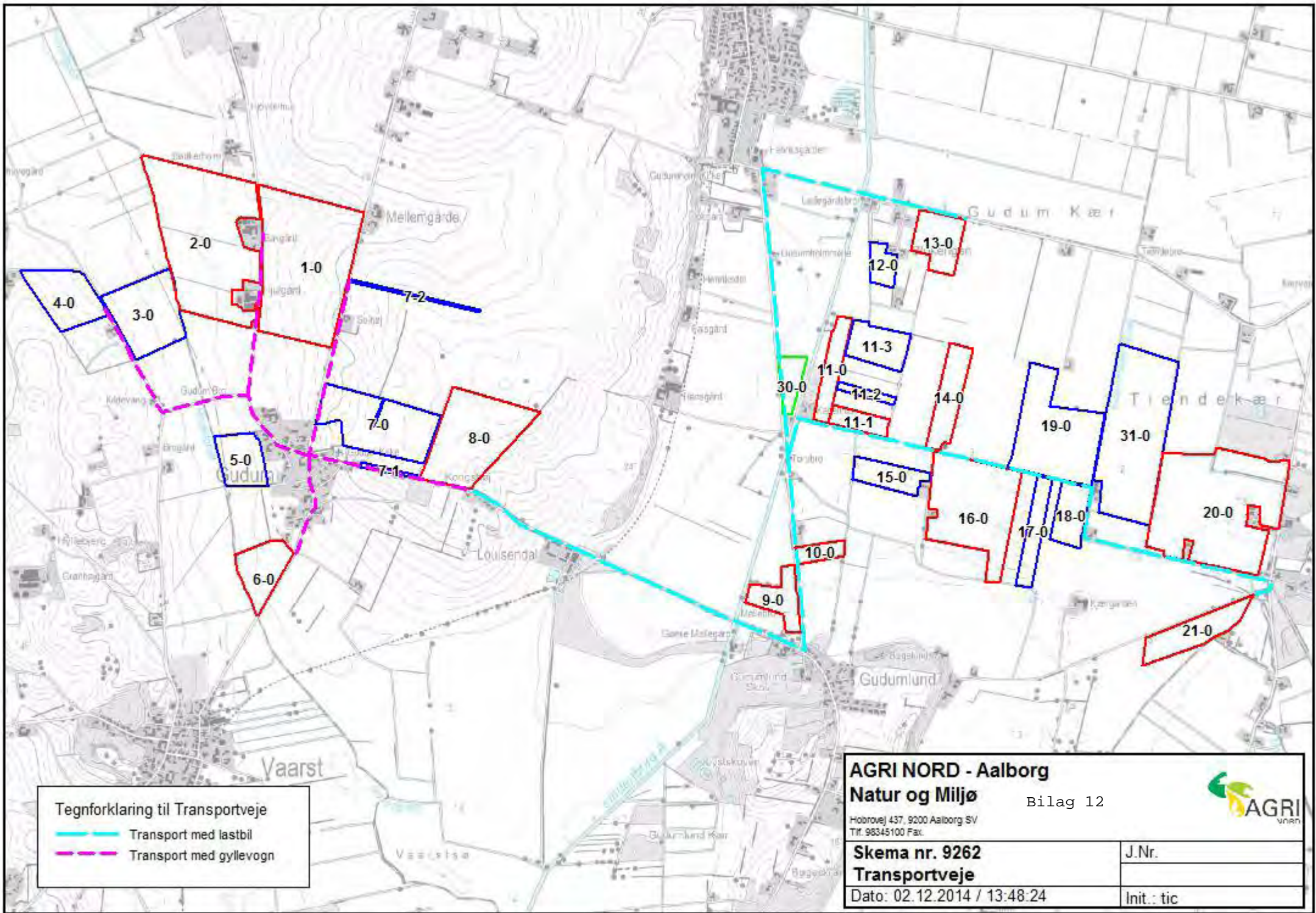
⁴² Vi kender ikke det konkrete tal for området. Men ifølge basisanalysen var den samlede udledning af fosfor til Limfjorden i 2003 112 t. Denne mængde er fordelt på vandløbsoplandene i forhold til oplandsareal.

nr. 549.

http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrappporter/rapporter/FR549.PDF

- DMU (August 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport august 2002.
http://www.dmu.dk/NR/rdonlyres/F7E00DEB-329A-4290-B795-2C7CB7A40AF5/0/Iltrapport2002_08.pdf
- DMU (Oktober 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport oktober 2002.
http://www.dmu.dk/NR/rdonlyres/0B1286F8-7C79-4CA9-9CCD-A1DF21BEF61C/0/Iltrapport2002_10.pdf
- DMU (September 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport september 2002.
http://www.dmu.dk/NR/rdonlyres/0974858A-8D0E-48CA-AC24-5FB301030065/0/Iltrapport2002_09.pdf
- Grell M.B. (1998): Fuglenes Danmark. Gads forlag.
- Hedeselskabet (2004): Bundfaunamonitering Limfjorden 2004. Limfjordsovervågningen.
http://limfjord.dk/rapporter/vandmiljo2004/Bundfauna_Limfj_2004.pdf
- Markager S., Storm L.M. & Stedmon C.A. (2006): Limfjordens Miljøtilstand 1985 til 2003. <http://limfjord.dk/rapporter/Handlingsplan%20Limfjorden/FR577.pdf>
- Miljøcenter Aalborg (juni 2007): Natura 2000-basisanalyse – Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal. http://www.vandognatur.dk/NR/rdonlyres/E68AA891-0094-44B9-8460-A30F7D8C48B0/0/N2omr_15_basisanalyse_natur.pdf
- Miljøcenter Aalborg (juni 2007): Natura 2000-basisanalysen – Nordlige del af Natura 2000-område Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord.
http://www.vandognatur.dk/NR/rdonlyres/CE57B0AC-D6F1-4A85-BDA5-4B05F24A24C6/0/N2omr_14_basisanalyse_natur.pdf
- Ringkøbing Amt, Viborg Amt og Nordjyllands Amt (maj 2003): NOVA 2003 Marin overvågning 1998-2003 – Vandmiljø i Limfjorden 2002.
<http://www.limfjord.dk/rapporter/vandmiljo2002/Limfjorden%202002.pdf>
- Ringkøbing Amt, Viborg Amt, Århus Amt og Nordjyllands Amt (december 2006): Limfjordspjecen – Limfjordens miljøtilstand før, nu og i fremtiden.
<http://www.limfjord.dk/rapporter/Pjece/limfjordspjece%202006.pdf>
- Søgaard B., Skov F., Ejrnæs R., Nielsen K.E., Pihl S., Clausen P., Laursen K., Bregnballe T., Madsen J., Baattrup-Pedersen A., Søndergaard M., Lauridsen T.L., Fredshavn J., Aude E. & Nygaard B. (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus. Faglig rapport fra DMU, nr. 457.
http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrappporter/rapporter/FR457_2udg_w ww.pdf

- Vandrammedirektivets Basisanalyse del II. Vurdering af vandforekomsters tilstand og en vurdering af risikoen for, at vandforekomsterne ikke kan opfylde målene i regionplanen senest 22. december 2015. Vanddistrikt 80.
<http://www.vandognatur.dk/NR/rdonlyres/0D87D6ED-B347-4BFB-9166-49FC9862CFDC/0/Basisanalyse2KattegatSkagerrakogMariagerFjord.pdf>



Tegnforklaring til Transportveje

- Transport med lastbil
- Transport med gyllevogn

AGRI NORD - Aalborg
Natur og Miljø

Bilag 12



Hobrovej 437, 9200 Aalborg SV
 Tlf. 98345100 Fax:

Skema nr. 9262
Transportveje

J.Nr.

Dato: 02.12.2014 / 13:48:24

Init.: tic